

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Monitor Sociaal Domein 1e halfjaar 2020

DATUM
10 november 2020
Verzonden: 11-11-2020

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
M (Marc) Hendriks

TELEFOONNUMMER
043 350 4720

ONZE REFERENTIE
2020.30684

E-MAILADRES
Marc.Hendriks@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Bijgaand bieden wij u de Monitor Sociaal Domein 1 halfjaar 2020 aan. Deze monitor bevat gegevens over alle individuele voorzieningen van het Sociaal Domein die zijn verstrekt in Maastricht. Tevens wordt hierin informatie verstrekt over de inzet van collectieve en algemene voorzieningen.

Er zal inhoudelijk geen raadsdebat plaatsvinden over de monitor. Vragen kunt u via de regulier weg schriftelijk stellen. Wel zal de monitor behandeld worden in de eerstvolgende klankbordgroep Sociaal Domein. Deze zal op 17 november 2020 op 17.00-18.15u via msteams plaatsvinden. Tijdens deze bijeenkomst willen wij met u in gesprek gaan over de doorontwikkeling van de monitor. Aan de hand van uw input kan invulling gegeven worden de toekomstige inhoud en vormgeving van de monitor (qua inhoudelijke onderwerpen, presentatie van tabellen, analyses, toegankelijkheid etc.).

Eerder heeft uw raad verzocht om praktijkvoorbeelden te delen om zodoende meer inzicht te krijgen in de regelingen en verbeterrichtingen binnen het Sociaal Domein. Er zijn meerdere casussen die geanonimiseerd met de Raad gedeeld kunnen worden. Deze zullen besproken worden in de klankbordgroep Sociaal Domein en zijn derhalve niet in de rapportage opgenomen.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

De Burgemeester,

R.E.C. Kleijnen.

J.M. Penn-te Strake.

Raadsinformatiebrieven

Monitor Sociaal Domein Maastricht

Voorwoord

Beste Raadsleden,

Na de transitie van het sociaal domein is in 2015 een start gemaakt met de transformatie van het sociaal domein. De belangrijkste doelstelling van deze transformatie is het herstructureren van het lokale sociale domein en het verlagen van het beroep op zware zorg en daarmee samenhangende kosten door meer gebruik te maken van de kracht van de individuele burger en de samenleving (overgang verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij). Eventuele ondersteuning daarbij wordt zo dicht mogelijk bij de mensen georganiseerd.

Om inzicht en grip op de transformatie van het sociaal domein te hebben, is besloten om een monitor te ontwikkelen die ons meer inzicht geeft in de ontwikkeling naar een participatiemaatschappij. Wij presenteren u hierbij deze monitor die ingaat op de prognose voor 2020, rekening houdend met de feiten en ontwikkelingen zoals ze in het eerste halfjaar van 2020 bekend zijn. Met deze monitor kunnen ontwikkelingen binnen de verschillende pijlers van het sociaal domein door de jaren heen, én in samenhang worden gevolgd. Er wordt gestreefd naar een monitor die enerzijds de beweging in het sociaal domein laat zien (beleidsinformatie) en anderzijds sturingsinformatie. Daarmee geeft de monitor dus inzicht in waar de gemeente staat en waar aandachtspunten liggen om te sturen of beleid te ontwikkelen.

2020 is een jaar waarvan we nu al kunnen concluderen dat dit een bijzonder jaar zal zijn. In uw raad hebben wij ons de afgelopen periode tijdens diverse debatten intensief beziggehouden met het sociaal domein. Naast alle complexiteit en problematieken binnen dit domein, werd onze samenleving getroffen door het COVID-19 virus. Wat zijn die effecten en gevolgen van de coronacrisis voor het sociaal domein? Niemand heeft de glazen bol met een voorspelling die ons houvast kan geven. Wat we wel zeker weten is dat de coronacrisis de kwetsbare mensen in onze stad extra hard raakt. Niet alleen op het gebied van fysieke en psychische gezondheid, maar ook financieel en op de arbeidsmarkt zal de pandemie deze groep extra hard raken.

In de eerstvolgende klankbordgroep Sociaal Domein op 17 november 2020 staat de monitor geagendeerd. In deze klankbordgroep zullen we de monitor niet inhoudelijk behandelen, maar de toekomstige doorontwikkeling ervan. Graag gaan we met u in gesprek over hoe in de toekomst aan inhoud en vormgeving van de monitor (qua inhoudelijke onderwerpen, presentatie van tabellen, analyses, toegankelijkheid etc.) invulling gegeven kan worden. Tevens zal in de klankbordgroep de door uw raad gevraagde casuïstiekbespreking behandeld worden.

Hoogachtend,

De portefeuillehouders Sociaal Domein

Samenvatting

Het college van B & W biedt u de Monitor Sociaal Domein aan dat u een beeld geeft over het hele jaar 2020 gebaseerd op de feiten en ontwikkelingen zoals deze in de eerste helft van 2020 bekend zijn. Deze monitor bevat gegevens over alle individuele voorzieningen van het sociaal domein die op indicatie zijn verstrekt in Maastricht. De monitor biedt daarmee inzicht in de gemeentelijke inzet om de individuele kracht van burgers te versterken en in de ondersteuning van mensen die tijdelijk of permanent geen regie over hun eigen leven kunnen voeren en/of een chronische beperking hebben.

Hoewel de prognoses zorgvuldig zijn opgesteld, willen wij benadrukken dat wij pas na afloop van het uitvoeringsjaar 2020 een concreet beeld kunnen afgeven over de daadwerkelijke inzet van voorzieningen en de financiële consequenties hiervan.

Het gebruik van de voorzieningen

In het eerste halfjaar van 2020 is het percentage Maastrichtse inwoners met ondersteuning 16%. Dat is nagenoeg hetzelfde percentage als in dezelfde periode van 2019. In totaal hebben in de eerste helft 2020 19.447 burgers een indicatie voor één of meerdere individuele voorzieningen ontvangen. Dit aantal is bijna gelijk ten opzichte van dezelfde periode in 2019 (19.411).

Ongeveer 25% van de huishoudens heeft een indicatie voor een voorziening uit 2 of meer beleidspijlers (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, schuldhulpverlening of onderwijs). Dit percentage is niet veranderd ten opzichte van het eerste halfjaar in 2019.

De buurten met procentueel de meeste burgers met een voorziening zijn Pottenberg (31%) en Malpertuis (31%), Caberg (28%), Nazareth (27%) en Malberg (27%). Hier maakt ongeveer 1 op de 3 inwoners gebruik van een individuele voorziening. Er zijn geen noemenswaardige verschuivingen waar te nemen ten opzichte van eerdere jaren.

Er is een duidelijk verschil waar te nemen in het gebruik van voorzieningen bij ouderen en die van andere leeftijdscategorieën. Ouderen hebben vooral ondersteuning van de Wmo; 96% van de ouderen heeft enkel en alleen een Wmo voorziening. Bij de overige leeftijdscategorieën geldt dat dit de meest voorkomende combinatie tussen Participatie (veelal eenmalige bijzondere bijstand) en Wmo is.

Veilig Thuis Zuid-Limburg heeft in 2019 in totaal 4.635 meldingen ontvangen, waarvan 939 uit Maastricht. Daarnaast heeft Veilig Thuis in die periode 3.920 keer advies en ondersteuning gegeven (778 voor Maastricht) In 2020 zien we een daling van 6% van het aantal meldingen in de eerste helft van het jaar. Dat is m.n. in Maastricht het gevolg van een sterke daling van het aantal politiemeldingen in het begin van de COVID-19 pandemie. Het aantal adviezen is nagenoeg gelijk gebleven

Ontwikkeling in het gebruik van individuele voorzieningen

Ten opzichte van het eerste halfjaar 2019 is het aantal jeugdigen met jeugdhulp in Maastricht in 2020 gedaald. Hiermee lijkt de stijging van het totaal aantal jongeren met jeugdhulp vooralsnog verder te dalen, maar voor definitieve conclusies hierover moeten we de afloop van het uitvoeringsjaar 2020 afwachten.

Door goede samenwerking tussen wijkteams en huisarts krijgen kinderen tijdig de juiste jeugdhulp, worden niet onnodig doorverwezen of krijgen snel specialistische hulp als dat nodig is. Deze Praktijkondersteuners Jeugd bij de huisarts vervullen hierin een

spilfunctie. In de eerste helft van 2020 hebben 194 jeugdigen hiervan gebruik gemaakt. Dit aantal ligt op een vergelijkbaar niveau als over dezelfde periode van 2019. Een keerzijde van hun spilfunctie is, dat inmiddels de helft van de verwijzingen van kinderen naar het speciaal onderwijs ook verloopt via de huisarts, naar het Medisch Kleuterdagverblijf of Kinderbehandelcentrum en van daaruit rechtstreeks naar het Speciaal onderwijs, zonder tussenkomst van de knooppunten in de reguliere onderwijssetting.

Over het eerst halfjaar 2020 kunnen we voor speciaal onderwijs deels nieuwe informatie verstrekken. Reden daarvoor is dat als peildatum voor deelnamecijfers in het onderwijs 1 oktober van elk kalenderjaar door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) wordt gehanteerd. Deze cijfers worden pas eind november teruggekoppeld. Wel is een vergelijking gemaakt tussen het schooljaar 2018-2019 en de cijfers 2019-2020. Daaruit blijkt dat het aantal jeugdigen in speciaal onderwijs dat gebruik maakt van leerlingenvervoer is in genoemde periode nagenoeg gelijk gebleven. Zorgelijk zijn het aantal thuiszitters en zieke kinderen die een vrijstelling van onderwijs krijgen, aangezien voor hun de kosten voor behandeling en onderwijs door zorgaanbieders oplopen.

In de eerste helft van 2020 hadden 10.728 inwoners een indicatie voor ondersteuning vanuit de Wmo. Dit betreft een stijging van 2,4% ten opzichte van de eerste helft van 2019. Dit betreft de laagste stijging sinds 2015. De maatwerkvoorziening die het meest wordt verstrekt, is collectief vervoer (Omnibuzz). Hier is een lichte daling te zien van het aantal pashouders (-0,9%). De grootste stijging, 8,1%, is waar te nemen bij Hulp bij het Huishouden. Dit is tevens de sterkst toenemende voorziening in absolute zin (+382 cliënten).

Het uitkeringsbestand loopt als gevolg van corona met 2,9% in 2020 iets op als gevolg van een hogere instroom door verlies van werk en een stagnerende uitstroom. Met name werknemers met een tijdelijk c.q. oproepcontract verliezen meteen hun werk. De categorie jongeren in de leeftijd jonger dan 27 jaar raakt op dit moment de coronacrisis relatief hard, dit is de doelgroep die op dit moment voornamelijk instroomt. Vermeld moet wel worden dat de absolute aantallen van deze doelgroep nog meevallen. Het is dan ook nog te vroeg om hieruit harde conclusies te trekken omdat de voorspelbaarheid van zowel de instroom als uitstroom op dit moment moeilijk is.

Financiën

Het totaal begroot budget voor de kosten van individuele voorzieningen sociaal domein (Jeugd, Wmo, participatie en Onderwijs) bedraagt voor 2020 € 192,3 mln. Ten opzichte van deze begroting wordt naar verwachting een negatief resultaat van € 6,8 mln. Dit resultaat bestaat uit een negatief resultaat van respectievelijk € 5,5 mln. op Jeugd en € 2,0 op Wmo. Participatiewet & Wsw sluit aan de lasten kant aan met een positief resultaat van € 0,7 mln. Echter, omdat aan de batenkant de verwachting is dat het BUIG-budget € 0,2 mln. lager uitvalt dan geprognosticeerd is het totale tekort ten opzichte van de begroting € 7,0 mln.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord – 2

Samenvatting – 4

Inhoudsopgave – 7

1. Inleiding – 9

- 1.1 Visie Sociaal Domein en onze lokale aanpak – 10
- 1.2 Veranderopgave Sociaal domein – 11
- 1.3 Leeswijzer – 12

2. Totaaloverzicht individuele voorzieningen sociaal domein – 13

- 2.1 Indicaties individuele voorzieningen – 14
- 2.2 In- en Uitstroom – 18
- 2.3 Samenloop ondersteuning sociaal domein – 18
- 2.4 Financiën individuele voorzieningen sociaal domein – 20

3. Jeugd – 21

- 3.1 Inzet jeugdhulp – 22
- 3.2 Verwijzers Jeugdhulp – 25
- 3.3 Gedwongen kader – 25
- 3.4 Wachtlijsten Jeugdhulp – 26
- 3.5 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep – 27
- 3.6 Financiën Jeugdhulp – 29
- 3.7 Praktijkondersteuner Jeugd bij huisartsen – 30

4. Onderwijs – 32

- Speciaal onderwijs – 33
- 4.1 Speciaal onderwijs en inzet leerlingenvervoer – 36
- 4.2 Klachten, bezwaar en beroep – 38
- 4.3 Financiën Leerlingenvervoer – 39

5. Wmo – 40

- 5.1 Individuele voorzieningen Wmo – 41
- 5.2 Beschermd Wonen – 45
- 5.3 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep – 46
- 5.4 Doorlooptijden Wmo – 47
- 5.5 Financiën Wmo – 48

6. Veilig Thuis Zuid-Limburg – 50

- 6.1 Meldingen en Advies – 51
- 6.2 Prestatie indicatoren – 53
- 6.3 Interpretatie – 53

7. Participatiewet – 55

7.1 Participatiewet totaal – 56

7.2 Inwoners met ondersteuning vanuit Participatie – 58

7.3 Levensonderhoud – 59

7.4 Werk – 60

7.5 Bijzondere Bijstand – 64

7.6 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep – 67

7.7 Financiën Participatiewet – 68

8. Schuldhulpverlening – 70

8.1 Gebruik schuldhulpverlening – 71

8.2 Financiën – 73

Inleiding

1

Aangeboden wordt de monitor Sociaal Domein, Individuele Voorzieningen over het hele jaar 2020. Deze monitor is gebaseerd op feiten en ontwikkelingen zoals ze in het eerste halfjaar 2020 bekend zijn.

1.1 Visie Sociaal Domein en onze lokale aanpak

Gezamenlijk met de Heuvelland gemeenten hebben wij een visie op het Sociaal Domein geformuleerd en vastgesteld. In deze **Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022** hebben Maastricht en de Heuvelland gemeenten hun droom voor de inwoners van Maastricht-Heuvelland in 2022 als volgt verwoord:

Wij willen dat in 2022 iedere inwoner in Maastricht-Heuvelland zich onderdeel voelt van een sociaal netwerk: hij weet dat hij niet alleen is en een beroep kan doen op mensen in zijn omgeving. Andersom kunnen anderen ook om zijn raad of hulp vragen.

Onze jonge inwoners gaan naar school en werken vanuit hun talenten aan hun ontwikkeling. De volwassen inwoners zijn zoveel mogelijk economisch zelfstandig en werken naar vermogen. Of mensen zijn met pensioen en zijn vrijwillig actief.

Inwoners hebben regie over hun eigen leven. Producten, diensten, protocollen en regels zijn niet langer leidend maar het denken in oplossingen. Professionals hebben ruimte om, waar nodig, ondersteuning te bieden op maat.

Deze ambitie is vertaald in vier doelstellingen:

1. De individuele kracht in de samenleving wordt versterkt;
2. De collectieve kracht in de samenleving wordt versterkt;
3. De burger en zijn directe omgeving staan centraal en niet het systeem;
4. We blijven mensen ondersteunen die tijdelijk of permanent geen regie over hun eigen leven kunnen voeren en/of een chronische beperking hebben.

Op verschillende manieren wordt gewerkt aan de realisatie van de ambitie van de toekomstagenda. Een groot deel daarvan doen we op regionale schaal:

- Op het niveau van Maastricht-Heuvelland via reguliere, regionale samenwerking bij beleid en uitvoering. Denk daarbij aan de reguliere beleidsoverleggen en aan Sociale Zaken Maastricht Heuvelland.
- Daarnaast werken de Maastricht-Heuvellandgemeenten samen door middel van gezamenlijke projecten of pilots. Deze zijn gericht op innovatie en integraal werken en dragen bij aan minimaal twee van de vier doelstellingen van de toekomstagenda.
- Voor jeugdhulp wordt voor een groot deel op Zuid-Limburgse schaal samengewerkt. Er is op dit moment een gezamenlijk meerjarig Beleidsplan Jeugdhulp Zuid-Limburg.

Lokaal kiezen wij voor een aanpak waarbij wij van onze medewerkers vragen om niet de producten, diensten en protocollen centraal te stellen, maar de oplossingsrichtingen richting onze inwoners. Kernwoorden daarbij zijn: dicht bij de leefwereld van de burger,

de buurten en sociale netwerken centraal, maatwerk, zelfredzaam, participatie, duurzaamheid en betaalbaarheid. Deze 'stip aan de horizon' is bereikbaar, maar vraagt behoorlijke aanpassingen. Op dit moment wordt gewerkt aan het wegnemen van belemmeringen in processen, structuren en systemen. Ook is de focus op veranderingen in onze manier van werken en versterking van leider- en eigenaarschap. Samen met onze professionele partners. Zodat we beter in kunnen spelen op de eisen die de voortdurend veranderende omgeving aan ons stelt. Door continue te leren en te verbeteren. Door andere werkwijzen toe te passen zoals in de 50 Gezinnenaanpak. Door te experimenteren met nieuwe vormen van organisatie van de dienstverlening zoals de Blauwe Zorg en krachtenbundeling.

Wat betreft de **50 gezinnen** aanpak kan vermeld worden dat sinds de start van de aanpak in 2019 er met 28 gezinnen (stand per 5-10-2020) een maatwerkplan is gemaakt. Deze plannen zorgen ervoor dat gezinnen hun uitzichtloze situatie kunnen doorbreken. Soms gaat het om een klein stapje waardoor een gezin verder kan en soms zijn het grote doorbraken zoals een woning(aanpassing) of oplossen van schuldenlast. Op dit moment wordt aangenomen dat een maatwerkplan financieel voordeel oplevert ten opzichte van de situatie wanneer we niks zouden veranderen. Getrainde maatwerkers werken met een app die ontwikkeld is door Instituut voor Publieke Waarden (IPW) om maatwerk goed te kunnen onderbouwen. Zij zijn inmiddels bekend binnen hun organisatie (en daarbuiten) en worden gevraagd door collega's om mee te denken in nieuwe casussen. Daarom wordt het tijd om eind 2020/begin 2021 een begin te maken om de aanpak in te bedden binnen onze uitvoeringsorganisatie SZMH als 'reguliere' werkwijze om waar nodig maatwerk te kunnen leveren. In de klankbordgroep Sociaal Domein zal met uw raad de bevindingen van het afgelopen jaar met u gedeeld worden.

Vanuit **Blauwe Zorg in de Wijk** lopen er verschillende projecten. Van deze projecten zijn (concept)-businesscases gemaakt over de aanpak huishoudens en Praktijkondersteuner Jeugd (POH Jeugd). Over POH is uw raad inmiddels door een raadsinformatiebrief (8-9-2020) apart geïnformeerd. Op dit moment worden tevens de bevindingen van de deelprojecten positieve gezondheid en Blauwe GGZ in kaart gebracht. De Krachtenbundeling is ruim 1 jaar van start. Begin 2020 is een eerste tussenevaluatie gemaakt en wordt er gekeken wat de effecten van deze aanpak zijn. De effecten worden meegenomen in de verdere doorontwikkeling hoe de dienstverlening optimaal en kostenbewust georganiseerd kan worden.

1.2 Veranderopgave Sociaal domein

Het Sociaal Domein is nog steeds volop in beweging. Naast de lopende intensivering van de ingezette transformatieopgave door SZMH wordt de komende jaren geïnvesteerd om beter in control te komen. Een veranderopgave in de vorm van een Noodplan Jeugd is hierop gericht en zal ook doorwerken in de bedrijfsvoering voor Wmo. Een sterkere regievoering en budgetbeheer in onze dienstverlening, een verbeterd prognosemodel en een intensivering van de kwartaalgesprekken met zorgaanbieders moeten bijdragen aan beheersing en betaalbaarheid van de zorgkosten. Dit alles door het versnellen, verzakelijken en vereenvoudigen van de bedrijfsvoering in de zorg. Daarnaast is een breder veranderplan in voorbereiding dat een integratie van beleid, inkoop en bedrijfsvoering en uitvoering binnen het sociaal domein tot doel heeft. Daarmee wordt de beleidscyclus versterkt en krijgt de uitvoering een stevigere plek in de beleidsontwikkeling. Tenslotte staat een herijking van de bovenbeschreven sociale visie (paragraaf 1.1) in de planning. De komende tijd ligt de focus erop om beter in control te komen.

1.3 Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk staat er algemene informatie over de monitor en het ontwikkelen van de monitor. In het tweede hoofdstuk krijgt u eerst een totaaloverzicht van het Sociaal Domein en de samenloop tussen de verschillende beleidspijlers. In het derde hoofdstuk wordt Jeugd en in het vierde hoofdstuk worden speciaal onderwijs en leerlingenvervoer behandeld. Hoofdstuk vijf betreft Wmo en hoofdstuk zes gaat over Veilig Thuis Zuid-Limburg. Hoofdstuk zeven gaat in op Participatiewet. In hoofdstuk acht treft u informatie over de schuldhulpverlening

Totaaloverzicht
individuele
voorzieningen
Sociaal Domein

2.1 Indicaties individuele voorzieningen

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van enige vorm van ondersteuning die de gemeente Maastricht haar inwoners biedt, ligt op een stabiel percentage van rond de 16 procent (Figuur 2.1). Ook in de eerste helft van 2020 ligt het percentage op een vergelijkbaar niveau als in het voorgaande jaar.

% inwoners met ondersteuning sociaal domein			
gemeente	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Maastricht	15,6%	15,5%	15,7%

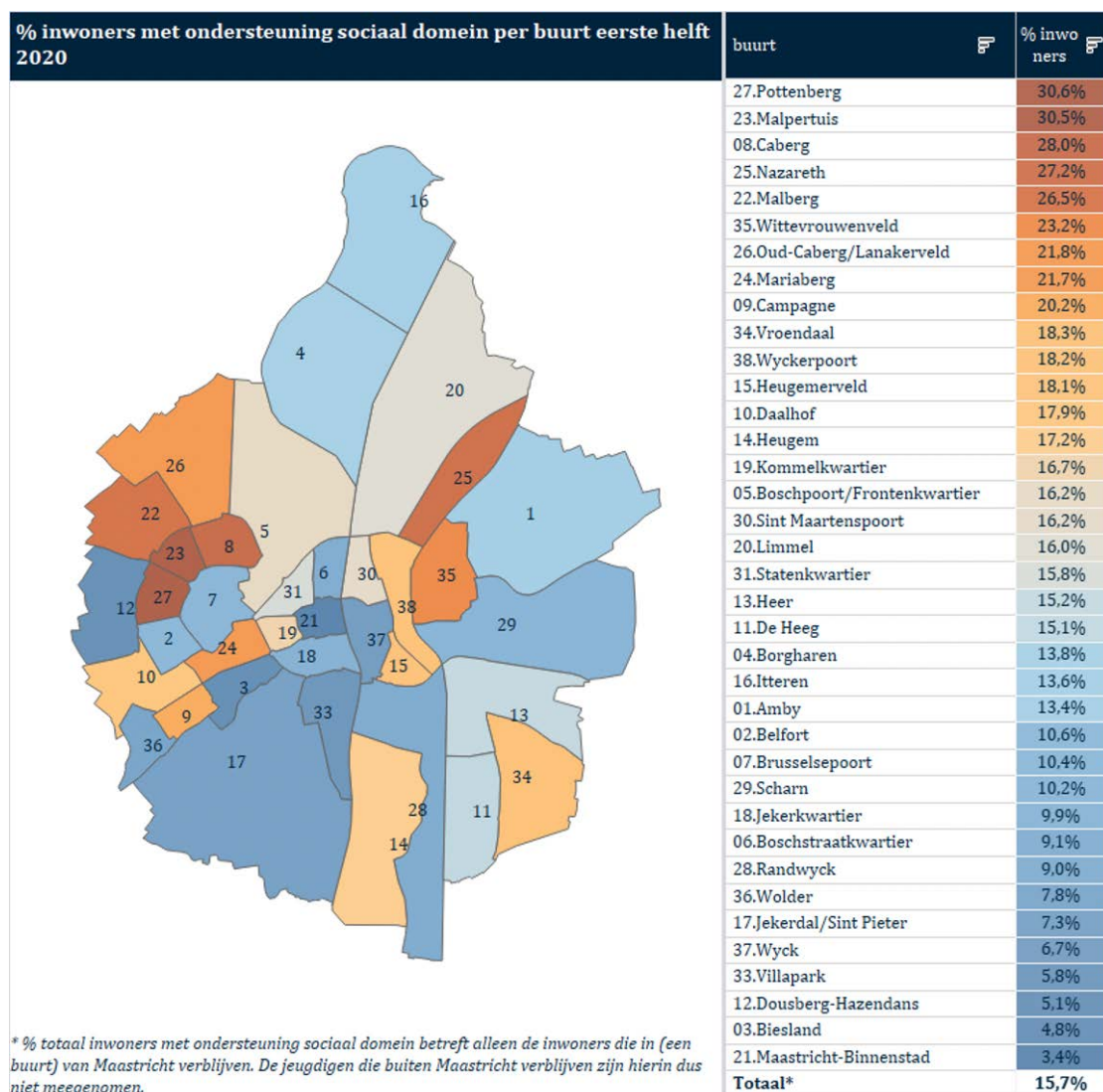
Figuur 2.1

Onderstaande figuur 2.2 laat een gedetailleerder beeld zien. Hier is een overzicht opgenomen van het gebruik van ondersteuning per leeftijdscategorie. Omdat op oudere leeftijd de kans groter is dat iemand een voorziening nodig heeft dan op jongere leeftijd, is te verwachten dat het percentage gebruik voornamelijk in de hogere leeftijdscategorie voorkomt. Onder 75- tot 85-jarigen heeft zo'n 37% van de burgers 1 of meer voorzieningen. Bij 85-plussers ligt dit percentage hoger. Circa 78%, ofwel 3 op de 4 burgers ouder dan 85 jaar, heeft een voorziening. Dit is weliswaar een hoger percentage dan in de tweede helft van 2019, maar kan verklaard worden omdat het gebruikelijk is dat voorzieningen in het begin van een kalenderjaar worden aangevraagd en toegekend. Hierdoor is het percentage in de eerste helft van het jaar doorgaans hoger. Wat verder opvalt is dat van de jeugdigen van 4 t/m 17 jaar ongeveer 1 op de 6 een voorziening heeft (Figuur 2.2).

% inwoners met ondersteuning sociaal domein per leeftijdscategorie			
	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
% cliënten 0 t/m 3 jaar	4,1%	5,0%	3,5%
% cliënten 4 t/m 11 jaar	17,7%	18,6%	18,2%
% cliënten 12 t/m 17 jaar	17,5%	17,3%	16,9%
% cliënten 18 t/m 22 jaar	5,6%	5,5%	5,2%
% cliënten 23 t/m 44 jaar	9,5%	9,6%	9,7%
% cliënten 45 t/m 66 jaar	16,9%	16,6%	16,6%
% cliënten 67 t/m 74 jaar	13,9%	13,5%	14,5%
% cliënten 75 t/m 84 jaar	35,7%	36,3%	36,9%
% cliënten 85 en ouder	77,6%	72,5%	78,1%

Figuur 2.2

Het percentage inwoners met ondersteuning is in figuur 2.3 op buurtniveau inzichtelijk gemaakt. De buurten waar inwoners het meest gebruik maken van ondersteuning zijn Pottenberg (31%), Malpertuis (31%), Caberg (28%), Nazareth (27%) en Malberg (27%). Ongeveer 1 op de 3 inwoners in deze wijken heeft een individuele voorziening.

Figuur 2.3

Volgens onze registratiesystemen hebben 19.447 unieke inwoners in de eerste helft van 2020 een indicatie voor één of meerdere individuele voorzieningen ontvangen. Hiermee ligt het aantal op nagenoeg hetzelfde aantal inwoners als in 2019 (19.411). Wel zien we dat er binnen de verschillende pijlers afwijkingen ten opzichte van voorgaande jaren zijn waar te nemen. Het aantal jeugdigen met een geïndiceerde Jeugdvoorziening neemt af, 2.636 jeugdigen in eerste helft 2019 versus 2.482 inwoners in de eerste helft van 2020. Daarentegen zien we bij de Participatiewet dat er sprake is van een lichte stijging (1,3%), 7.827 inwoners in de eerste helft van 2019 versus 7.930 in de eerste helft van 2020. En ook het aantal inwoners met een Wmo-voorziening laat een stijging zien van 2,4%, van 10.478 inwoners in de eerste helft van 2019 naar 10.728 inwoners in de eerste helft van 2020.

In de eerste helft 2020 hebben 13.346 huishoudens een indicatie. Dat is 1,6% meer ten opzichte van de eerste helft 2019 (Figuur 2.4).

Aantal huishoudens en inwoners met ondersteuning Sociaal Domein *						
	aantal huishoudens			aantal inwoners		
	2019		2020	2019		2020
pijler	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Jeugd **	2.169	2.157	2.065	2.636	2.625	2.482
Onderwijs	633	578	603	658	593	618
Participatie ***	5.854	5.381	5.845	7.827	7.109	7.930
Schuldhelp	2.008	2.046	2.010	2.152	2.142	2.087
Wmo	6.774	7.057	7.166	10.478	10.757	10.728
Geheel sociaal domein ****	13.140	13.166	13.346	19.411	19.200	19.447

Voetnoten:
 * In de totaal tabel zijn de aantallen inwoners met ondersteuning per pijler opgenomen. De aantallen per pijler dienen niet verticaal opgeteld te worden. Immers, inwoners kunnen gedurende de periode (jaar) meerdere voorzieningen/arrangementen ontvangen hebben. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal inwoners/personen of huishoudens gedurende de getoonde periode (jaar).
 ** Bij het aantal huishoudens en inwoners jeugd: dit is inclusief jeugdigen waarvoor de gemeente Maastricht een zorgplicht heeft, maar die tijdelijk buiten Maastricht verblijven, bijvoorbeeld bij een pleeggezin.
 *** Bij het aantal huishoudens en inwoners met een voorziening vanuit Participatiewet: deze cijfers geven het totale aantal unieke huishoudens of inwoners weer dat in de betreffende periode één of meer voorzieningen vanuit deze pijler heeft ontvangen. Dit aantal ligt hoger dan het aantal bijstandsgerechtigden (zie hiervoor hoofdstuk Participatiewet). Een huishouden of inwoner kan namelijk ook incidenteel een beroep doen op de bijzondere bijstand, zonder een bijstandsuitkering te ontvangen. Deze inwoners zijn in deze totaal telling meegenomen.
 **** Gegevens zijn excl. TOZO-regeling (tijdelijke Ondersteuning Zelfstandig Ondernemers) in 2020 kwartaal 2.

Figuur 2.4

Het aandeel inwoners met een PGB is afgenomen. In de eerste helft van 2020 lag dit percentage op 8%, in 2019 was dit nog 10% (Figuur 2.5).

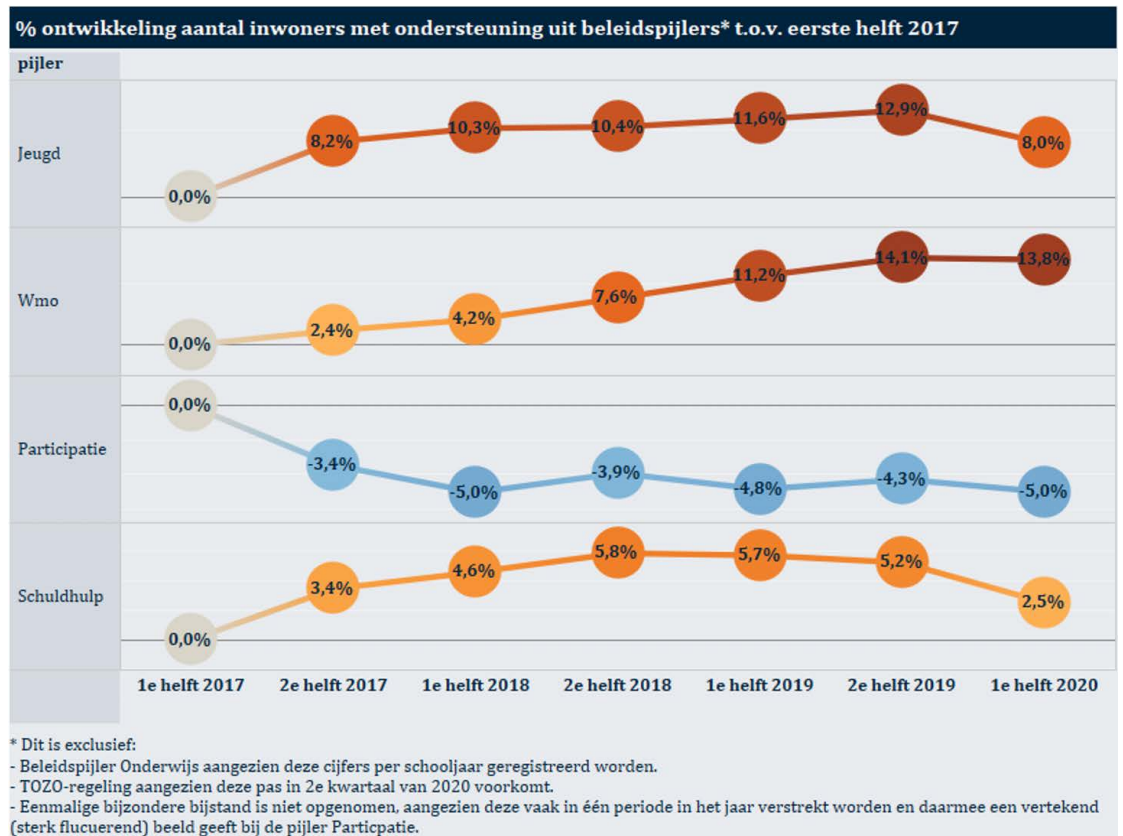
% inwoners met ondersteuning sociaal domein met ZiN of PGB			
	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
ZiN	90%	91%	92%
PGB	10%	9%	8%
Totaal	100%	100%	100%

Figuur 2.5

Interessant is om de ontwikkeling in kaart te brengen van de afgelopen jaren. Onderstaande figuur 2.6 geeft de ontwikkeling weer van de afgegeven indicaties aan inwoners voor de individuele voorzieningen van 2017 tot en met de eerste jaarthelft van 2020. Geconstateerd kan worden dat bij:

- Jeugd: het aantal jeugdigen met ondersteuning in de eerste helft van 2020 ten opzichte van eerdere jaren (2018 en 2019) dalend is. corona kan hieraan ten grondslag liggen. In een recent rapport (Andersson Elffers Felix) dat namens de VNG is uitgebracht wordt geconcludeerd dat veel zorg op dit moment wordt uitgesteld of anders wordt uitgevoerd;
- Wmo: de stijgende trend van Wmo-toekenningen zet door hoewel geconstateerd moet worden dat de stijging met 2,4% ten opzichte van 2019 de laagste stijging sinds 2015 is;
- Participatiewet: het aantal inwoners met ondersteuning uit de Participatiewet ligt nog steeds 5% onder het niveau van 2017;
- Schuldhelpverlening: het aantal inwoners met schuldhulpverlening is ten opzichte van de eerste helft van 2018 en 2019 aanzienlijk lager.

De ontwikkeling van het aantal inwoners met een indicatie geeft een eerste globale trend weer maar voorzichtigheid moet betracht worden bij het trekken van conclusies. Sommige veranderingen in de aantallen kunnen incidenteel van aard zijn en mogelijk seizoensgebonden. Zo heeft bij veel organisaties het wegwerken van administratieve achterstanden in het laatste kwartaal van het jaar aandacht vanwege de jaarafsluiting. Ook de effecten van corona op de eerste helft van het jaar en de onzekerheid voor de toekomst, maakt de voorspellende waarde moeilijk. Zo weten we bijvoorbeeld dat er door corona in het tweede kwartaal minder trajecten schulphulpverlening zijn aangevraagd. Niet omdat het niet noodzakelijk is, maar omdat mensen dit soort aanvragen in een persoonlijk gesprek willen doen en niet via de digitale weg. In het begin van corona waren persoonlijke gesprekken niet mogelijk.

Figuur 2.6

2.2 In- en Uitstroom

Een groot gedeelte (74%) van de inwoners die in 2019 ondersteuning krijgt vanuit het Sociaal Domein blijkt dat ook nog te hebben in de eerste helft van 2020. De instroom is ook groter dan de uitstroom (13% en 9% respectievelijk) (Figuur 2.7).

Mutaties aantal inwoners met ondersteuning periode 30-6-2019 t/m 30-6-2020		
	aantal inwoners	% inwoners
< 1 jaar	772	4%
gelijkgebleven	15.868	74%
instroom	2.757	13%
uitstroom	1.919	9%
Totaal	21.316	100%

Weergegeven zijn is de procentuele verdeling van de mutaties van klanten Sociaal Domein van de gemeente in de periode tweede helft 2019 en eerste helft 2020. Het betreft:

- cliënten die in deze periode zijn ingestroomd en weer uitgestroomd (dus korter dan een jaar ondersteuning hebben gehad);
- cliënten die in de gehele periode ondersteuning hebben gehad;
- cliënten die in deze periode zijn ingestroomd (nieuwe cliënten);
- cliënten die in deze periode zijn uitgestroomd.

Het totaal aantal cliënten is het aantal inwoners dat in deze periode tweede helft 2019 en eerste helft 2020 (op enig moment) ondersteuning heeft gehad.

Figuur 2.7

2.3 Samenloop ondersteuning sociaal domein

In de eerste helft 2020 heeft 25% van de huishoudens die een indicatie hebben, een indicatie uit twee of meer beleidspijlers (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, schuldhulpverlening of onderwijs). Dit percentage is al jaren stabiel. De 50-gezinnen aanpak is een voorbeeld van een aanpak die zich richt op gezinnen die met meerdere pijlers in aanraking komen. Het zijn gezinnen waarbij sprake is van meervoudige problematiek en met meervoudige en integrale ondersteuning. 75% van de totaal afgegeven indicaties betreffen 1 pijler (Figuur 2.8).

Stapeling* aantal pijlers huishoudens totaal op peildatum 30-6-2019, 31-12-2019 en 30-6-2020			
Samenloop aantal pijlers	30-6-2019	31-12-2019	30-6-2020
1 pijler	74,4%	75,3%	74,7%
2 pijlers	20,6%	19,8%	20,9%
3 pijlers	4,1%	3,9%	3,6%
4 of 5 pijlers	1,0%	1,0%	0,8%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

*Weergegeven is de **stapeling** (ondersteuning uit aantal beleidspijlers) binnen huishoudens op de drie genoemde peildatums.

Figuur 2.8

De tabel 2.9 toont de meest voorkomende¹ samenloop van voorzieningen ingedeeld naar jeugd/volwassenen en ouderen (Figuur 2.9). Deze verdeling is gemaakt omdat er een duidelijk verschil is tussen het gebruik van voorzieningen bij ouderen en andere leeftijdscategorieën. De huishoudens bestaande uit ouderen hebben namelijk vooral ondersteuning vanuit één pijler: de Wmo. In de eerste helft van 2020 had 96% van de ouderen enkel en alleen een Wmo voorziening. Hebben zij twee voorzieningen, dan is vaak (93%) de combinatie Wmo-Participatiewet gebruikelijk.

Bij de overige leeftijdscategorieën is het beeld genuanceerder. 45% van de huishoudens met een Participatievoorziening heeft geen andere voorziening. Bij Wmo ligt dit percentage op 23% en bij Jeugd op 15%. Ook hier geldt dat de meest voorkomende combinatie uit meerdere pijlers Wmo en Participatie is (Figuur 2.9).

Samenloop* pijlers huishoudens jeugd/volwassenen en huishoudens ouderen op peildatum 30-6-2020			
Samenloop aantal pijle..	Samenloop Pijler Huishouden	Jeugd/Volwassenen	Ouderen
1 pijler	Wmo	23,2%	96,6%
	Participatie	45,8%	1,0%
	Schuldhelp	14,6%	2,4%
	Jeugd	15,0%	
	Onderwijs	1,4%	
	Subtotaal	100,0%	100,0%
2 pijlers	Participatie Wmo	65,0%	92,5%
	Schuldhelp Participatie	12,4%	0,1%
	Participatie Jeugd	10,2%	
	Wmo Jeugd	4,5%	3,4%
	Onderwijs Jeugd	3,2%	
	Schuldhelp Wmo	1,4%	4,0%
	Schuldhelp Jeugd	1,3%	
	Onderwijs Participatie	1,1%	
	Onderwijs Wmo	0,6%	
	Onderwijs Schuldhelp	0,4%	
	Subtotaal	100,0%	100,0%
3 pijlers	Participatie Wmo Jeugd	34,9%	68,4%
	Schuldhelp Participatie Wmo	33,8%	26,3%
	Schuldhelp Participatie Jeugd	10,2%	2,6%
	Onderwijs Participatie Jeugd	8,6%	
	Onderwijs Wmo Jeugd	6,6%	
	Schuldhelp Wmo Jeugd	2,6%	
	Onderwijs Participatie Wmo	2,0%	2,6%
	Onderwijs Schuldhelp Participatie	0,7%	
	Onderwijs Schuldhelp Jeugd	0,4%	
	Onderwijs Schuldhelp Wmo	0,2%	
	Subtotaal	100,0%	100,0%
4 of 5 pijlers	Schuldhelp Participatie Wmo Jeugd	44,6%	66,7%
	Onderwijs Participatie Wmo Jeugd	28,7%	
	Onderwijs Schuldhelp Participatie Wmo Jeugd	9,9%	
	Onderwijs Schuldhelp Participatie Jeugd	8,9%	33,3%
	Onderwijs Schuldhelp Participatie Wmo	4,0%	
	Onderwijs Schuldhelp Wmo Jeugd	4,0%	
	Subtotaal	100,0%	100,0%
Totaal**		100,0%	100,0%

* Weergegeven is de samenloop van ondersteuning uit verschillende beleidspijlers per huishouden op 30-6-2020. Hiermee wordt dus inzichtelijk bij welk percentage van de huishoudens een bepaalde combinatie van ondersteuning uit verschillende beleidspijlers voorkomt.

** Totalen kunnen afwijken door afrondingsverschillen.

Figuur 2.9

¹ Alleen samenloop getoond van combinaties van voorzieningen met minimaal 100 huishoudens.

2.4 Financiën individuele voorzieningen sociaal domein

Het totaal begroot budget voor de kosten van individuele voorzieningen sociaal domein (Jeugd, Wmo, participatie en Onderwijs) bedraagt voor 2020 € 192,3 mln. Ten opzichte van deze begroting wordt naar verwachting een negatief resultaat behaald van € 6,8 mln. Dit resultaat bestaat uit een negatief resultaat van respectievelijk € 5,5 mln. op Jeugd en € 2,0 op Wmo. Participatiewet sluit aan de lasten kant aan met een positief resultaat van € 0,7 mln. Echter, omdat aan de batenkant de verwachting is dat het BUIG-budget € 0,2 mln. lager uitvalt dan geprognosticeerd is het totale tekort ten opzichte van de begroting € 7,0 mln (figuur 2.10).

Jaarbedragen in mln.	2018			2019			2020		
	Begroting	Realisatie	Resultaat	Begroting	Realisatie	Resultaat	Begroting	Prognose	Resultaat
Jeugd	32,8	34,2	-1,4	33,6	41,3	-7,7	39,0	41,4	-5,5
Onderwijs	0,6	0,9	-0,3	0,6	0,9	-0,3	0,9	0,9	0,0
Wmo	68,6	66,0	2,6	72,2	71,9	0,3	73,8	71,9	-2,0
Participatie (I-deel, W-deel, Wsw-deel)	82,8	81,5	1,3	82,0	78,9	3,1	78,7	78,9	0,7
Draaiknoppen	-3,1	-3,1	0,0	-5,6	-4,1	-1,5			0,0
Totaal lasten individuele voorzieningen	181,7	179,5	2,2	182,8	189,0	-6,2	192,3	199,1	-6,8
Participatie (I-deel, W-deel, Wsw-deel)				-64,8	-62,5	-2,4	-64,8	-64,6	-0,2
Totaal baten individuele voorzieningen				-64,8	-62,5	-2,4	-64,8	-64,6	-0,2
Totaal individuele voorzieningen						-8,6			-7,0

Figuur 2.10

Vermeld moet worden dat in de opgestelde prognoses de eventuele effecten van COVID-19 niet zijn meegenomen. Hier zijn een drietal belangrijke redenen voor te benoemen:

- **Omzetgarantie** (c.q. beschikbaarheidsfinanciering): bij zowel WMO als Jeugd is er sprake van een omzetgarantie in geval van een omzetsdaling in de periode maart tot juli 2020. Aangezien bij Wmo op alle onderdelen de volumestijging nagenoeg onverminderd heeft doorgezet en zorgaanbieders daarnaast gewoon konden declareren op afgegeven toekenningen is de verwachting dat het aantal zorgaanbieders dat een verzoek zal indienen voor omzetcompensatie beperkt zal zijn. Bij Jeugd zien wij wel dat zorgbehoeftes worden uitgesteld (zie ook hieronder het kopje 'inhaalzorg') maar om te voorkomen dat zorgaanbieders in liquiditeitsproblemen komen en de zorgcontinuïteit in gevaar komt, is aan zorgaanbieders een garantie geboden op basis van bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en de VNG (zie ook <https://vng.nl/nieuws/afspraken-met-rijk-over-continuïteit-financiering-sd>).
- **Inhaalzorg**: een landelijk beeld is dat door COVID-19 zorgbehoeftes worden uitgesteld. Dit zou kunnen betekenen dat er in een later stadium een inhaalslag plaatsvindt.
- **Meerkosten**: eventuele meerkosten die aanbieders door COVID-19 hebben zullen alleen worden gecompenseerd als de gemeente deze gecompenseerd krijgt van het Rijk. Wij gaan ervan uit dat zorgaanbieders eventuele meerkosten van vervoer kunnen financieren uit de hierboven aangegeven omzetgarantie c.q. beschikbaarheidsfinanciering.

Jeugd

Op bijna alle vlakken zien we de aantallen teruglopen in de 1e helft van 2020 t.o.v. 2019. Dit is voor een belangrijk deel te verklaren door de teruglopende instroom tijdens de coronamaatregelen, zeker voor de behandeling en begeleiding in groepsverband.

3.1 Inzet jeugdhulp

Aantal jeugdigen met Jeugdhulp*			
arrangement	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Begeleiding individueel jeugd	1.086	1.061	1.030
Dagbesteding jeugd	326	334	295
Behandeling Individueel start	527	406	369
Behandeling individueel	1.177	1.187	1.201
Behandeling medicatiecontrole	78	61	28
Behandeling groep	189	191	176
Dyslexie	111	114	96
Logeren Jeugd	54	50	34
Pleegzorg	172	179	156
Crisisdiensten Jeugd	81	54	37
Verblijf Jeugd	126	130	111
BOR	39	44	37
Regie	79	53	35
Landelijk transitiearrangement	51	48	52
Jeugdbescherming/Jeugdreclassering	352	372	311
Totaal aantal jeugdigen met jeugdhulp	2.636	2.625	2.482

* In de tabel zijn de unieke inwoners van 0 t/m 17 jaar en jeugdigen met verlengde jeugdhulp per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners van 0 t/m 17 jaar en jeugdigen met verlengde jeugdhulp gedurende het jaar. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/jeugdige twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

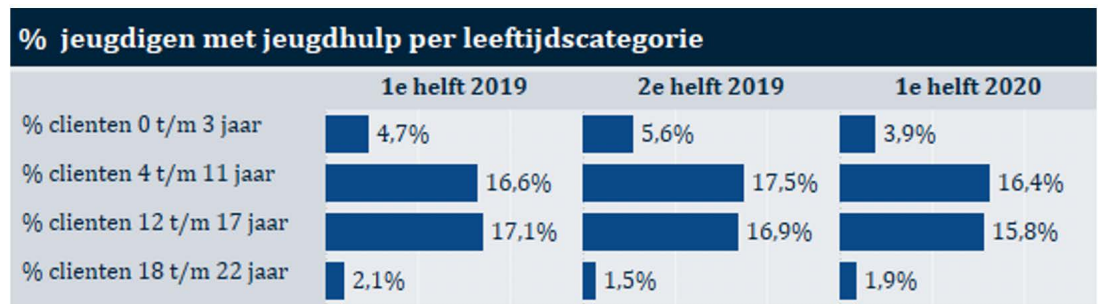
Figuur 3.1

% jeugdigen met jeugdhulp ZiN of PGB			
	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
ZiN	96%	96%	96%
PGB	4%	4%	4%
Totaal	100%	100%	100%

ZiN= Zorg in Natura
PGB = Persoonsgebonden budget

Figuur 3.2

Het aandeel jongeren (afgezet tegen het totaal aantal inwoners) dat op enig moment een beroep doet op jeugdhulp is nagenoeg gelijk in de categorieën 4 t/m 11 jaar en 12 t/m 17 jaar (Figuren 3.3). Van deze groepen doet 1 op de 6 jongeren een beroep op jeugdhulp. In de groep zeer jonge kinderen t/m 3 jaar is dit lager, 1 op de 25.

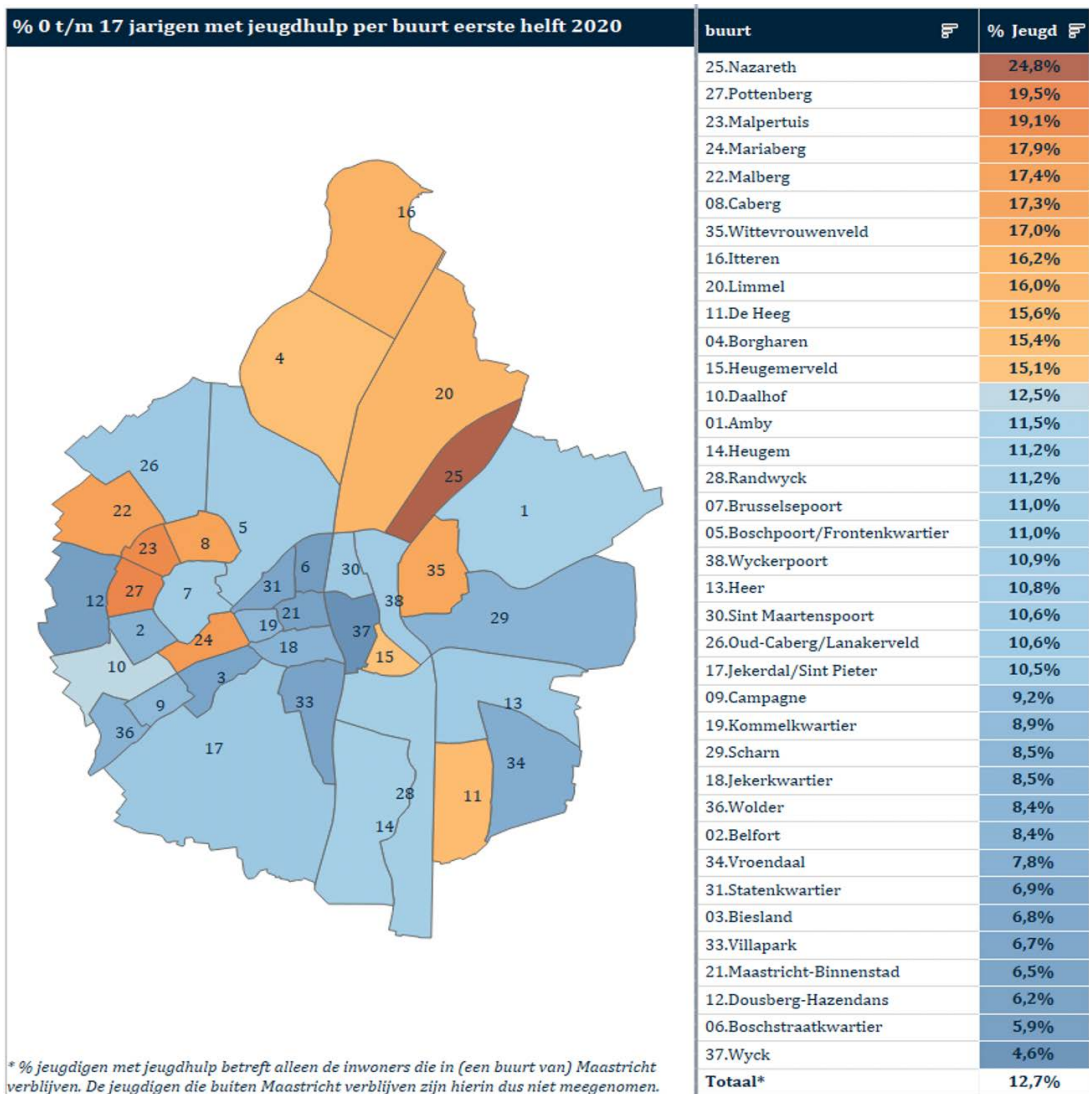
Figuur 3.3

In bovenstaande tabel is ook een categorie 18 t/m 22-jarigen opgenomen hoewel deze in principe geen beroep kunnen doen op de Jeugdhulp. Echter, deze categorie doet een beroep op de zogenaamde verlengde jeugdhulp. Zo worden voor pleegzorg standaard beschikkingen afgegeven tot 21 jaar. Alleen wanneer pleegkinderen dit zelf willen, eindigt de pleegzorg eerder. Voor de zorg in een gezinshuis geldt eenzelfde afspraak. En ook voor andere vormen van jeugdhulp kan na de 18e verjaardag een beroep worden gedaan op verlengde jeugdhulp indien noodzakelijk en indien de jeugdhulp voor de 18 verjaardag is gestart.

Het percentage jeugdigen met jeugdhulp is in figuur 3.4 op buurtniveau inzichtelijk gemaakt. Net als in voorgaande jaren is het aandeel het hoogst in Nazareth (25%), gevolgd door de buurten Pottenberg (20%), Malpertuis (19%), Mariaberg (18% en Malberg (17%). Hierbij moet wel opgemerkt worden dat dit een wat vertekend beeld geeft voor wijken waarin een verblijfsvoorziening voor jeugdhulp ligt. Als kinderen daar langere tijd verblijven, tellen ze mee in de omvang jeugdhulp voor deze buurt terwijl ze vaak niet uit de wijk afkomstig zijn. Voor kinderen waarbij de voogdij bij bureau Jeugdzorg (of een andere gecertificeerde instelling) ligt geldt dat ze soms zelfs van buiten de gemeente Maastricht afkomstig zijn.²

² Dit is apart opgenomen in het budget Jeugd dat we van het Rijk ontvangen.

Figuur 3.4

3.2 Verwijzers Jeugdhulp

Inzet van jeugdhulp gebeurt op verwijzing van het Integraal Gebiedsgericht Team (onderdeel van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland) of op verwijzing door een arts, gecertificeerde instelling of rechter. 43% van de ondersteuningsvragen kwam in de eerste helft van 2020 binnen via Team Jeugd, 34% via een arts (huisarts, medisch specialist of jeugdarts), 8% via een justitieel verwijzer en 14% via de gecertificeerde instellingen (Figuur 3.5).

Verdeling verwijzers indicaties jeugdzorg*			
verwijzers	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Gemeente	43,4%	48,2%	43,0%
Huisarts	30,0%	20,4%	27,2%
Gecertificeerde instelling	13,0%	15,5%	13,9%
Justitiële verwijzer	5,0%	7,2%	8,0%
Medisch specialist	4,0%	4,7%	3,8%
Jeugdarts	3,1%	2,7%	2,9%
Zelfverwijzer/ geen verwijzer	1,0%	0,8%	0,9%
Onbekend	0,4%	0,4%	0,2%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

* Weergegeven is het percentage verwijzers van de afgegeven indicaties jeugdhulp in de betreffende periode.

Figuur 3.5

3.3 Gedwongen kader

Jeugdhulp kan door de rechter dwingend worden opgelegd. Kinderen/jongeren komen dan (tijdelijk) onder toezicht of voogdij te staan van een gecertificeerde instelling.

In onze regio worden deze jeugdbeschermingsmaatregelen uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg Limburg, William Schrikker Groep en Leger des Heils.

In enkele gevallen worden jongeren gesloten geplaatst, omdat zij zich dreigen te onttrekken aan noodzakelijke behandeling of omdat zij een risico vormen voor hun omgeving.

Zowel het aantal jongeren onder jeugdbescherming als het aantal jongeren met jeugd-reclassering is aanzienlijk gedaald. Dit zou een trendbreuk zijn met voorgaande jaren. Het aantal reclasseringsmaatregelen was al langer dalend, maar de jeugdbescherming liet vorig jaar nog een stijging zien. We onderzoeken nog in hoeverre hier deels sprake is van een administratieve achterstand omdat pas na afloop van het uitvoeringsjaar definitief gedeclareerd wordt.

In 2020 zijn tot nu 10 jongeren uit Maastricht gesloten (Jeugdzorgplus) geplaatst. Hiervan liepen 7 plaatsingen al in 2019 en zijn er 3 jongeren nieuw ingestroomd, in 2020 3 nieuwe plaatsingen. Inmiddels, peildatum augustus, zijn alle jongeren, op 1 na, uitgestroomd.

Jeugdhulp en jeugdbescherming gaan vaak samen. Kinderen die onder toezicht of voogdij staan, ontvangen daarnaast vaak ook een vorm van jeugdhulp. Door de relatief zwaardere problematiek bij deze kinderen maakt dit financieel gezien een aanzienlijk onderdeel uit van de totale kosten aan jeugdhulp. Ca. 30% van de totale uitgaven aan jeugdhulp worden ingezet voor jeugdigen die vallen onder jeugdbescherming.

Aantal jeugdigen met jeugdbescherming/jeugdreclassering *			
	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Jeugdreclassering	53	53	39
Jeugdbescherming	308	327	276
Totaal jeugdigen	352	372	311

* In de tabel zijn de unieke inwoners per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners gedurende het jaar. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaar is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

Figuur 3.6

3.4 Wachtlijsten Jeugdhulp

Conform dienstverleningsovereenkomst (DVO) zijn aanbieders verplicht hun wachtlijsten te melden bij de gemeente zodat er naar alternatieve oplossingen gezocht kan worden. Dit gebeurt nog niet altijd tijdig en hier gaan we strikter op toezien en beboeten. Overigens kan het ook zo zijn dat ouders en/of jongeren ervoor kiezen om op de wachtlijst te blijven tot er plek is bij de betreffende aanbieder (de wenswachtenden). Dit wordt uiteraard gerespecteerd.

Op dit moment wordt er periodiek door team inkoop voor de regio Zuid-Limburg een uitvraag gedaan naar mogelijke wachtlijsten bij onze gecontracteerde aanbieders. Per peildatum 1 juli 2020 geven 18 (van 146) aanbieders aan te kampen met wachtlijsten³. Een jaar eerder waren dat er nog 11. Voor de hele regio Zuid-Limburg gaat het om 258 kinderen/jongeren die langer dan 2 maanden op hulp wachten. De meeste jongeren wachten op GGZ-hulp en ook voor diagnose dyslexie geldt een wachtlijst. Als belangrijke oorzaak voor de opgelopen wachtlijst noemen aanbieders de coronamaatregelen (in 30% van de gevallen) en beperkte capaciteit. Veel aanbieders gaven aan extra personeel te werven om de wachtlijsten terug te dringen.

Vanuit Maastricht stonden er 60 kinderen/jongeren per peildatum op de wachtlijst. Het overgrote deel (52) wachtte met een huisartsverwijzing op GGZ-behandeling. In 7 gevallen werd gewacht op dyslexie (diagnose of behandeling), 1 jongere wachtte op opname op een verblijfsplek.

Op de wachtlijsten wordt geacteed door het prominent onderwerp van gesprek te maken in de kwartaal/accountgesprekken die we met zorgaanbieders voeren. Daarnaast wordt er vanuit het toegangsteam op casusniveau uiteraard nauw contact gehouden met het gezin/jeugdige om te peilen of de urgentie niet dermate toeneemt dat er naar een andere zorgaanbieder gekeken moet worden.

³ Formeel is er cf. contractvoorwaarden sprake van een wachtlijst als een jongere na toekenning langer dan 2 maanden moet wachten op start van de hulp. Voor crisishulp gelden deze termijnen uiteraard niet.

3.5 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep

Cliënttevredenheid

Aanbieders leveren halfjaarlijks gegevens aan bij het CBS. Deze verplichting is vastgelegd in de Jeugdwet in de vorm van een Informatieprotocol Beleidsinformatie Jeugd. In dit informatieprotocol is beschreven welke gegevens aangeleverd kunnen worden, waaronder ook de outcome gegevens van de door de aanbieders ingezette jeugdhulp. Facultatief leveren zij dus momenteel outcome gegevens aan bij het CBS. Onder deze outcome gegevens worden onder meer cliënttevredenheidsresultaten begrepen. Het CBS toetst de volledigheid en juistheid van deze gegevens. Vervolgens stuurt het CBS een spiegelrapport naar de aanbieders terug, waarin de cliënttevredenheid per gemeente wordt weergegeven. Dit spiegelrapport is opgevraagd. Aangezien outcome gegevens facultatief (en dus niet verplicht) worden aangeleverd bij het CBS, leveren niet alle aanbieders deze gegevens aan.

Drie aanbieders hebben derhalve cliënttevredenheidsresultaten van jeugdigen, wiens jeugdhulp werd beëindigd in het eerste halfjaar van 2020, aangeleverd bij het CBS. Deze drie aanbieders hebben gezamenlijk 186 jeugdigen van de gemeente Maastricht jeugdhulp geboden en hebben gezamenlijk 75 trajecten beëindigd. De cliënttevredenheid is gemeten bij alleen de jeugdigen, alleen de wettelijke vertegenwoordiger(s) of beiden. Twee aanbieders hebben de cliënttevredenheid bij de jeugdigen. Daar komen zij op een gemiddeld rapportcijfer van 8. Drie aanbieders hebben de cliënttevredenheid gemeten bij de wettelijke vertegenwoordiger(s). Daar komen zij op een gemiddeld rapportcijfer van 7,5.”

Wellicht ten overvloede, het CBS registreert geen cliënttevredenheidsresultaten voor de Wmo.

Klachten, bezwaar en beroep

In de eerste helft van 2020 zijn er geen bezwaarschriften ingediend (Figuur 3.7). Ook waren er geen beroepszaken.

Klachten	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Gegrond	0	0	0
Deels gegrond	0	0	0
Ongegrond	0	0	0
Niet in behandeling genomen	0	1	0
Geen uitspraak over gedaan	0	0	0
Na bemiddeling afgezien van verder behandeling	2	2	0
Ingetrokken klachten	0	0	0
Doorverwezen klachten	0	1	0
Totaal geregistreerde klachten	2	4	0
% gegrond	0%	0%	0%

Figuur 3.7

In 2020 zijn tot nu toe geen enkel bezwaarschrift (deels) gegrond verklaard (figuur 3.8). Twee bezwaarschriften zijn door de indieners ingetrokken.

Besloten bezwaarschriften	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Gegrond	0	0	0
Deels gegrond	0	1	0
Ongegrond	0	0	0
Niet ontvankelijk	0	0	0
Ingetrokken	0	0	2
Totaal	0	1	2
% gegrond/totaal	0%	0%	0%

Figuur 3.8

Er zijn in 2020 tot nu toe, net zoals in 2018 en 2019, geen beroepszaken (figuur 3.9). Er waren in 2019, net zoals in 2018, geen beroepszaken (figuur 3.9):

Besloten beroepszaken	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Gegrond	0	0	0
Deels gegrond	0	0	0
Ongegrond	0	0	0
Niet ontvankelijk	0	0	0
Ingetrokken	0	0	0
Totaal	0	0	0
% gegrond/totaal	0%	0%	0%

Figuur 3.9

3.6 Financiën Jeugdhulp

Jaarbedragen in mln.	Realisatie			Prognose 2020			Prognose 2020 -/-
	2017	2018	2019	Positief	Neutraal	Negatief	Realisatie 2019 (€)
Arrangementen (ZiN)	26,7	26,5	28,9	31,8	32,3	32,7	3,4
Arrangementen (ZiN) - incidenteel *	-1,3	-0,3	1,3	0,2	0,3	0,4	-1,0
Persoonsgebonden budget (PGB) **	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,0
GGZ vrijgevestigd & consultatie	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
JeugdzorgPlus	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,1
Jeugdbescherming	2,3	2,5	2,4	2,3	2,4	2,5	0,0
Landelijke Inkoop + maatwerk	0,7	0,7	1,5	1,9	2,1	2,3	0,6
Uitvoeringskosten	3,0	3,0	4,0	5,4	5,5	5,5	0,3
Innovatie	1,1	0,6	2,0	0,7	0,7	0,7	-0,2
Totaal	34,1	34,2	41,4	43,5	44,5	45,4	3,2
Budget	25,6	32,8	33,6	39,0	39,0	39,0	5,4
Resultaat	-8,5	-1,4	-7,7	-4,5	-5,5	-6,4	2,2

Figuur 3.10

Als onderdeel van het noodplan jeugd zijn zowel voor jeugd als WMO een aantal processen doorlopen om tot een verbetering van de prognose te komen. Een van deze stappen is het prognosticeren van de kostenontwikkeling op basis van een positief, neutraal en negatief scenario op basis van trendanalyses, vervolgens verrijkt met inhoudelijke bevingen van beleid en uitvoering (toegang SZMH). Deze verschillende scenario's ziet u terug in bovenstaand overzicht. In de kolom prognose 2020 versus realisatie 2019 en de verdere toelichting gaan we uit van het neutrale scenario.

Toelichting op de verschillende bovengenoemde posten:

- Arrangementen (Zorg in Natura): dit is de grootste post waaronder alle verschillende vormen van jeugdhulp vallen die gecontracteerd zijn onder de regionale inkoop. Inhoudelijk varieert dit van kortdurende begeleiding tot zeer intensief klinisch verblijf. De kosten zijn naar verwachting in 2020 € 3,4 mln. hoger dan in 2019, een stijging van bijna 12%. Hiervan is ca. 3% het gevolg van de doorgevoerde, reguliere indexering van tarieven. De resterende 9% is het gevolg van de inzet van meer en zwaardere vormen van hulp. Van een stijging van het aantal cliënten lijkt vooralsnog beperkt sprake. Hieronder volgt een korte toelichting van de belangrijkste ontwikkelingen:
  - Verblijf intensief specialistisch: binnen Zorg in Natura zien we een behoorlijke stijging van Verblijf intensief specialistisch. Door het hoge tarief dat hieraan gekoppeld is, leiden een aantal extra of langere opnames meteen tot een forse kostenstijging. Dit is ook de reden dat de kosten voor verblijf over de jaren heen flink kunnen fluctueren. Het gaat hierbij om kinderen/jongeren met zeer ernstige psychiatrische en/of orthopedagogische problematiek.
  - Begeleiding individueel: zeer intensieve begeleiding individueel met veel contactmomenten per week (minimaal 15 uur gemiddeld) laat in 2020 een grote stijging

* Betreft het resultaat afwikkeling voorgaande jaren en terugontvangsten naar aanleiding van rechtmatigheidsonderzoeken. Het gaat hier niet om baten, maar om een voordeel op de lasten (vrijval nog te betalen, terugontvangen gelden voorgaande jaren, etc)

** Bij de prognose PGB is rekening gehouden met non-gebruik (cliënt benut het PGB niet volledig).

- zien. Deze vorm van 1-op-1 begeleiding met een school vervangend programma wordt in toenemende mate ingezet bij kinderen die (deels) niet naar school kunnen. De begeleiding is erop gericht dat kinderen niet te veel afstand krijgen tot school en zo snel als mogelijk kunnen terugkeren in het onderwijs.
- Incidenteel: arrangementen (ZIN) incidenteel betreft resultaten betrekking hebbende op voorgaande jaren. Dit betreft enerzijds nagekomen kosten of vrijval van in een voorgaand boekjaar opgenomen verplichtingen. Anderzijds betreft het terugontvangen gelden als gevolg van tarieven- of rechtmatigheidsonderzoeken over voorgaande jaren. Omdat er in 2019 een behoorlijke tegenvaller was ten gevolge van nagekomen kosten over 2018 valt deze post in 2020 naar verwachting lager uit.
  - JZ+/gesloten jeugdhulp: de kosten voor Jeugdzorg plus c.q. gesloten jeugdhulp stijgen met € 0,1 mln., een relatief grote stijging ten opzichte van vorig jaar. Dit is het gevolg van een aantal extra plaatsingen in 2018/2019 (kosten ijlen na vanwege regionale vereveningsafpraak). In 2020 is het aantal opnamedagen tot nu weer gedaald.
  - Landelijk gecontracteerde zorg en maatwerk: op de posten landelijk gecontracteerde zorg en maatwerk zien we een relatief grote stijging van de kosten van bijna 40%. In 2019 was reeds een grote stijging zichtbaar van landelijk gecontracteerde zorg in vergelijking met de voorgaande jaren, in 2020 lijkt dit verder te stabiliseren. In 2020 stijgen echter de kosten ten gevolge van maatwerkafspraken. Onder maatwerkafspraken wordt jeugdhulp verstaan die niet door gecontracteerde aanbieders kan worden geboden of hulp die niet past binnen de gecontracteerde arrangementen. Het gaat dan bijv. om hulp aan jongeren die ver buiten onze regio verblijven maar op grond van het woonplaatsbeginsel wel onder Maastricht vallen omdat de gezaghebbende ouder in Maastricht woont. In dat soort gevallen worden er afspraken gemaakt met aanbieders nabij de woonplaats van de jongere. Daarnaast vallen de maatwerkafspraken die in het kader van de 50-gezinnenaanpak op het gebied van Jeugd worden gemaakt onder maatwerkafspraken. Hier ligt altijd een onderbouwing aan ten grondslag waarom hier andere, duurder hulp mee wordt voorkomen.
  - Uitvoeringskosten: de uitvoeringskosten stijgen met € 0,3 mln. met name ten gevolge van indexering en hogere inzet van personeel ten opzichte van vorig jaar (binnen begroting).
  - Innovatiemiddelen: De onderuitputting op innovatiemiddelen is m.i.v. 2020 ingeboekt als bijdrage aan de bezuinigingsstaakstelling en is tevens gerealiseerd.

3.7 Praktijkondersteuner Jeugd bij huisartsen

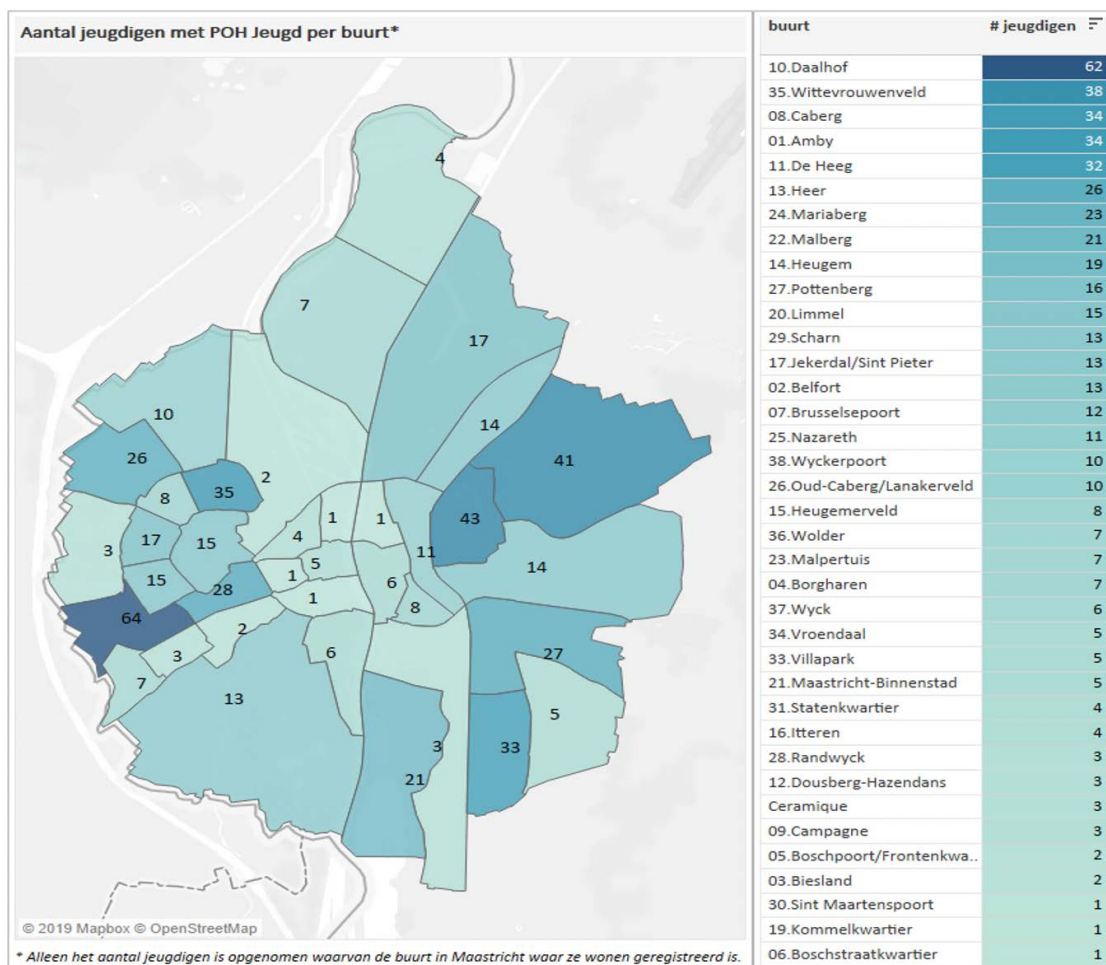
Door goede samenwerking tussen wijkteams en huisarts krijgen kinderen tijdig de juiste jeugdhulp, worden niet onnodig doorverwezen of krijgen snel specialistische hulp als dat nodig is. De Praktijkondersteuners Jeugd bij de huisarts vervullen hierin een spilfunctie.

De drie teams POH-jeugd hebben in de periode 2019 t/m eerste helft 2020 581 jeugdigen behandeld. Het stabiele verloop wordt veroorzaakt door 100% bezetting op de locaties.

Aantal jeugdigen met POH Jeugd per team				
Half jaar	Noord-Oost	Noord-West	Zuid	Totaal
1e helft 2019	55	75	55	185
2e helft 2019	58	79	65	202
1e helft 2020	60	62	72	194
Totaal	173	216	192	581

Figuur 3.11

De meeste jeugdigen van POH-jeugd komen uit Daalhof, gevolgd door Wittevrouwenveld, Caberg en Amby (Figuur 3.12).

Figuur 3.12

Onderwijs

Speciaal onderwijs

Een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor deelname aan het (voortgezet) speciaal onderwijs wordt afgegeven door de directeuren van de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs.

Het samenwerkingsverband heeft een vereveningsopgave ten opzichte van de landelijke deelnamepercentages speciaal onderwijs. Bij de rijksbekostiging van de schoolbesturen/ Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs is uitgegaan van een gemiddeld deelname-percentage van leerlingen in het (V)SO (Voortgezet Speciaal Onderwijs). Het samenwerkingsverband streeft ernaar pas een TLV (Toelaatbaarheidsverklaring) af te geven nadat een leerling besproken is in het zogenaamde Knooppunt op school waarin ook expertise vanuit de gemeente wordt ingebracht (Schoolmaatschappelijk werk, Jeugdgezondheidszorg, Team Jeugd en Team Onderwijs/Leerplicht/VSV (Voortijdige SchoolVerlaters) van Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland).

Zo'n afweging voor overstap naar het speciaal onderwijs wordt in het knooppunt altijd in samenspraak met de ouders gemaakt. In het Knooppunt wordt ook samen de afweging gemaakt welke school (regulier of speciaal) qua ondersteuningsprofiel het beste past bij de vraag van het kind en welke school daarbij al of niet de 'dichtstbijzijnde' school is, hetgeen maatgevend is voor het toekennen van een beschikking leerlingenvervoer, conform de daarvoor geldende gemeentelijke verordening. In schooljaar 2019-2020 is het aantal kinderen en het deelnamepercentage⁴ in het speciaal onderwijs min of meer stabiel gebleven, met wat lichte fluctuaties. Dit is vergelijkbaar met het landelijk beeld, waar in sommige regio's zelfs van een lichte stijging sprake is (Figuur 4.1). Om hier beweging in te krijgen wordt met schoolbesturen gestuurd op meer inclusie van leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften in reguliere scholen (Kern Integrale Kindcentra en Maatwerkvoorzieningen Voortgezet Onderwijs).

De peildatum voor de bepaling van aantallen en deelnamepercentage maatwerkvoorzieningen Voortgezet Speciaal Onderwijs is 1 oktober van elk kalenderjaar. Dan worden de cijfers door scholen aangereikt aan DUO (Dienst uitvoering onderwijs). De rapportages hierover volgen meestal medio november, waarna deze deels nog regionaal gecorrigeerd (moeten) worden.

Peildatum	Leerlingaantallen	Deelnamepercentage
<i>Speciaal Onderwijs Maastricht Heuvelland</i>		
1-10-2017	286	2,43%
1-10-2018	288	2,47%
1-10-2019	295	2,53%
<i>Speciaal Basis Onderwijs Maastricht Heuvelland</i>		
1-10-2017	341	2,89%
1-10-2018	323	2,77%
1-10-2019	333	2,85%
<i>Voortgezet Speciaal Onderwijs Maastricht Heuvelland</i>		
1-10-2018	386	4,17%
1-10-2019	371	4,23%

Deelnamepercentage Voortgezet Speciaal Onderwijs afgelopen schooljaren Maastricht Heuvelland	Leerlingaantallen	Deelnamepercentage
<i>Schooljaar</i>		
2015/2016	438	4,22%
2016/2017	396	3,90%
2017/2018	403	4,13%
2018/2019	386	4,22%

Figuur 4.1

⁴ Gedefinieerd als het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs als percentage van het totale aantal kinderen in de leeftijdsgroep.

De nu opgenomen cijfers zijn de door de samenwerkingsverbanden op de scholen opgehaalde voorlopige cijfers per 30 september 2020. Voor het Primair Onderwijs levert dat een beeld op van 255 verstrekte TLV's (Toelaatbaarheidsverklaringen).

Onderstaande tabel toont aan vanuit welke schoolbesturen de aanvragen zijn gedaan voor respectievelijk plaatsing in het Speciaal Onderwijs en het Speciaal Basisonderwijs. Vervolgens welke zij-instroom vanuit het onderwijs heeft plaatsgevonden en welke zij- en onderinstroom van buiten het onderwijs heeft plaatsgevonden.

Hierbij is opvallend dat bijna 50% van de plaatsing in SO (Speciaal Onderwijs) en SBO (Speciaal Basisonderwijs) via onderinstroom uit MKD (medisch kinderdagverblijf), KBC (kinderbehandelcentra) en zorg plaatsvindt en daarmee deze instroom niet direct beïnvloedbaar is door schoolbesturen, c.q. het samenwerkingsverband.

Het Kindcentrum Manjefiek in Malberg werkt sinds dit schooljaar samen met Xonar aan een zogenaamde Instapklas, waarbij kinderen niet in het MKD (medisch kinderdagverblijf), maar op school geplaatst worden, daar onderwijs en zorg/behandeling ontvangen en in het knooppunt samen met de ouders bekeken wordt wat de vervolg leerroute zou kunnen/moeten zijn. Een opmaat naar meer inclusie en inperking van de onderinstroom SO (Speciaal Onderwijs).

AANTAL VERSTREKTE TLV's	255	Procentueel aandeel in aanvragen voor:			
		SO	SBO	BAO	SO
NIEUWE AANVRAGEN	vanuit BAO	38,57%	57,95%	Innovo	6
				Kom Leren	5
				Mosalira	12
				Mesch	0
				Pallas	1
				Movare	0
				Smart	0
				Suringar	3
				subtotaal	27
	zij-instroom (onderwijs)	17,14%	22,73%	Vanuit eigen SBO	7
				Vanuit eigen SO	0
				Vanuit SO elders	0
				vanuit SBO elders (verhuizing)	0
				vanuit BAO elders (verhuizing)	0
				vanuit Residentieel	2
				vanuit Buitenland	1
				Cluster 2	2
				instapklas	0
				subtotaal	12
	Zij- en onderinstroom (niet onderwijs)	44,29%	19,32%	vanuit KBC	12
			vanuit MKD	11	
			vanuit zorg (kentalis/TPG/etc)	6	
			vanuit PSZ	1	
			anders (BJZ/buitenland/verhuizing)	1	
			subtotaal	31	
TOTAAL	100,00%	100,00%		70	
				SO	
HERBEOORDELING	Zittende leerlingen SO				50
	Zittende leerlingen SBO				0
	TOTAAL				50

Figuur 4.2

Voor het voortgezet onderwijs geldt dat er lichte verschillen zijn:

Aantal leerlingen	VSO cat. 1	VSO cat. 2	VSO cat. 3	VSO cat. totaal
01.10.2011	386	19	30	435
01.10.2012	397	21	43	461
01.10.2013	443	18	43	504
01.10.2014	384	26	44	454
01.10.2015	384	20	34	438
01.10.2016	366	7	23	396
01.10.2017	365	10	28	403
01.10.2018	348	12	26	386
01.10.2019	343	3	25	371

30-09-2020 is het leerlingenaantal VSO-totaal: 364

In bovenstaande tabel ziet u verschillende categorieën. Deze zijn als volgt:

- VSO Categorie I: zeer moeilijk lerend (ZML), langdurig zieke kinderen (LZK), epilepsie, cluster 4
- VSO Categorie II: lichamelijk gehandicapt (LG)
- VSO Categorie III: meervoudig gehandicapt (MG)

Deze daling heeft ook deels te maken met het feit dat er nominaal minder leerlingen zijn door de ontgroening/krimp. Waar de leerlingenaantallen in het primair onderwijs geleidelijk aan stabiliseren, zal de krimp aldaar van de afgelopen jaren, nog enkele jaren na-ijlen in het voortgezet onderwijs.

Kijken we naar de deelnemerspercentages in het voortgezet speciaal onderwijs (aantallen in voortgezet speciaal onderwijs afgezet tegen het totaal aantal leerlingen in de leeftijdsgroep), zien we voorlopig een lichte daling.

Deelnemerspercentages:

Deelname %	VSO cat. 1	VSO cat. 2	VSO cat. 3	VSO cat. totaal
01.10.2011	3,75%	0,18%	0,29%	4,22%
01.10.2012	3,86%	0,20%	0,30%	4,37%
01.10.2013	4,31%	0,17%	0,42%	4,90%
01.10.2014	3,77%	0,26%	0,43%	4,45%
01.10.2015	3,70%	0,19%	0,33%	4,22%
01.10.2016	3,61%	0,12%	0,23%	3,90%
01.10.2017	3,74%	0,10%	0,29%	4,13%
01.10.2018	3,81%	0,13%	0,28%	4,22%
01.10.2019	3,91%	0,03%	0,29%	4,23%

30-09-2020 komt het deelnemerspercentage voorlopig op 4.39%.

Met de aantallen per peildatum 01.10.2020 moeten we uiterst terughoudend omgaan:

- De officiële telling van 1 oktober is nog niet binnen, dit is meestal pas midden/einde oktober (de voortgezet onderwijs aantallen), soms later. De aantallen van het voortgezet speciaal onderwijs komen nog later binnen (december).

- 30-09-2020 zijn dus aantallen op basis van uitvraag bij scholen, eind september uitgevoerd.
- Door corona zijn TLV-aanvragen (toelaatbaarheidsverklaringen) verlaagd, die worden momenteel nog verwerkt en de effecten zijn nog niet in beeld.

4.1 Speciaal onderwijs en inzet leerlingenvervoer

In figuur 4.3 is aangegeven hoeveel leerlingen met een TLV (toelaatbaarheidsverklaring) een beschikking Leerlingenvervoer hebben aangevraagd en gekregen en hoeveel leerlingen een vervoersarrangement hebben gekregen. Voor schooljaar 2019/2020 zijn 411 beschikkingen leerlingenvervoer afgegeven ten opzichte van 434 voor schooljaar 2018/2019, voor speciaal onderwijs betreft het 485 in dit schooljaar versus 530 in het vorige schooljaar. Omdat sommige jeugdigen beschikkingen hebben voor twee typen vervoer gaat het om 613 unieke jeugdigen voor schooljaar 2019/2020. Het merendeel maakt gebruik van aangepast vervoer gevolgd door autovergoeding.

Aantal 4 t/m 17 jarigen Speciaal Onderwijs en jeugdigen met leerlingvervoer per schooljaar		
	schooljaar 2018-2019	schooljaar 2019-2020
Leerlingvervoer	434	411
Speciaal onderwijs	530	485
Totaal jeugdigen	663	613

* In de tabel zijn de unieke jeugdigen per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal jeugdigen onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal jeugdigen gedurende het schooljaar. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

Figuur 4.3

Vanwege de gestegen kosten, wordt de verordening Leerlingenvervoer strikter toegepast en wordt terughoudender geïndiceerd. Minder snel het maatwerkvervoer/taxibusje toekennen, maar vooral toewerken naar meer ov-gebruik met begeleiding. Ook gelet op de toekomst wanneer kinderen naar stage, vervolgopleiding, of dagbesteding moeten kunnen reizen.

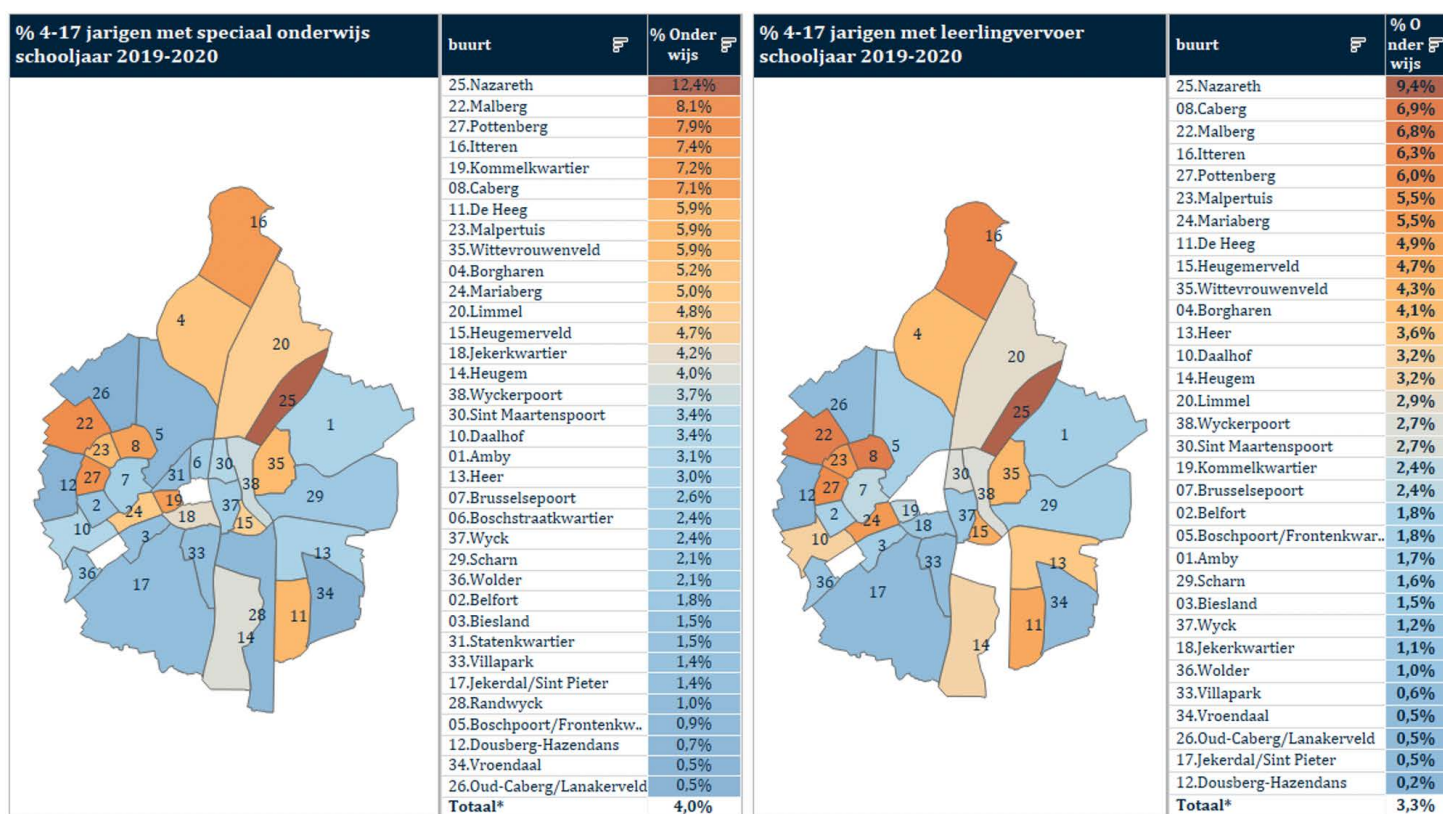
Uiteindelijk wordt ernaar gestreefd/toegewerkt om nog eerder, aan de voorkant, in een knooppunt op school, met ouders te bespreken welke school qua ondersteuningsprofiel het beste past bij de ondersteuningsbehoefte van een kind en hoe het vervoer daar naartoe geregeld kan worden. Door ouders zelf of met ondersteuning. Meer naar wat heeft u nodig dan waar heeft u recht op. Dat kan ook zijn van basisschool naar andere basisschool

Het gebruik van leerlingenvervoer en speciaal onderwijs is ten opzichte van het schooljaar 2017/2018 nagenoeg gelijk gebleven (Figuur 4.4).

Aantal 4 t/m 17 jarigen Speciaal Onderwijs en beschikkingen leerlingvervoer		
	schooljaar 2018-2019	schooljaar 2019-2020
Leerlingvervoer	436	411
Speciaal onderwijs	531	512
Totaal jeugdigen	666	625

* In de tabel zijn de unieke jeugdigen per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal jeugdigen onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal jeugdigen gedurende het schooljaar. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

Figuur 4.4

Figuur 4.5

4.2 Klachten, bezwaar en beroep

In de eerste helft van 2020 zijn er geen klachten geregistreerd (figuur 4.6).

Klachten	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Gegronnd	0	0	0
Deels gegronnd	0	0	0
Ongegronnd	0	0	0
Niet in behandeling genomen	0	0	0
Geen uitspraak over gedaan	0	0	0
Na bemiddeling afgezien van verder behandeling	0	0	0
Ingetrokken klachten	0	0	0
Doorverwezen klachten	0	0	0
Totaal geregistreerde klachten	0	0	0
% gegronnd	0%	0%	0%

Figuur 4.6

Er zijn in de eerste helft van 2020 3 besloten bezwaarschriften, alle drie ongegronnd (Figuur 4.7).

Besloten bezwaarschriften	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Gegronnd	0	2	0
Deels gegronnd	1	1	0
Ongegronnd	3	15	3
Niet ontvankelijk	0	12	0
Ingetrokken	0	14	0
Totaal	4	44	3
% gegronnd/totaal	0%	5%	0%

Figuur 4.7

Er zijn geen opgestarte beroepszaken in 2020 (Figuur 4.8).

Besloten beroepszaken	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Gegronnd	0	2	0
Deels gegronnd	0	0	0
Ongegronnd	1	1	0
Niet ontvankelijk	0	0	0
Ingetrokken	0	0	0
Totaal	1	3	0
% gegronnd/totaal	0%	67%	0%

Figuur 4.8

4.3 Financiën Leerlingenvervoer

Jaarbedragen in mln.	Realisatie			Prognose 2020	Prognose 2020 -/-
	2017	2018	2019	2020	Realisatie 2019 (€)
Lasten leerlingenvervoer	0,8	1,0	0,9	0,9	-0,0
Begroting leerlingenvervoer	0,6	0,6	0,6	0,9	0,3
Resultaat leerlingenvervoer	-0,2	-0,4	-0,3	0,0	0,3

Figuur 4.9

Wmo

5.1 Individuele voorzieningen Wmo

In de eerste helft van 2020 hadden 10.728 inwoners een indicatie voor ondersteuning vanuit de Wmo (Figuur 5.1). Dit betreft een stijging van 2,4% ten opzichte van de eerste helft van 2019. Dit betreft de laagste stijging sinds 2015.

De maatwerkvoorziening die het meest wordt verstrekt, is collectief vervoer (Omni-buzz). Hier is een lichte daling te zien van het aantal pashouders (-0,9%).

De stijging bij Hulp bij het Huishouden is met 8,1% hoog te noemen en is tevens de sterkst toenemende voorziening in absolute zin (+382 cliënten). De toename is weliswaar lager dan de stijging tussen 2018 en 2019 (+10%), maar tussen 2017 en 2018 bedroeg de stijging bij deze voorziening nog slechts 1%. Wij verwachten dat (de aanzuigende werking van) het abonnementstarief per 1 januari 2019 een belangrijke oorzaak is hiervoor. Voor Wmo voorzieningen – ongeacht aantal of volume – is iedereen – ongeacht inkomen of vermogen – een vaste lage eigen bijdrage verschuldigd. Deze maatregel staat haaks op de kanteling naar meer eigen verantwoordelijkheid van burgers en bemoeilijkt daarmee ook het gesprek aan de keukentafel. Het bevordert het denken in aanspraken (op de overheid).

Binnen het hoofdarrangement Begeleiding-Individueel is de sterke stijging van de voorgaande jaren juist afgezwakt. De toename in de eerste helft 2020 t.o.v. de eerste helft 2019 is 7,3%. Tussen 2018 en 2019 was de stijging nog ruim 2 keer zo hoog (+16%). En tussen 2017 en 2018 was deze stijging zelfs 20%.

En daar waar het hoofdarrangement Begeleiding-Groep, in onderstaande figuur ‘dagbesteding’ genoemd, tussen 2018 en 2019 nog een stijging liet zien van 8%, zien we in de vergelijking tussen de eerste helft van 2019 en 2020 nu een daling optreden van 6,5%.

Tenslotte vindt de grootste relatieve stijging plaats bij de maatschappelijke opvang (+35%). Het gaat hier echter om beperkte aantallen zodat hieraan niet te veel gewicht moet worden gegeven.

Aantal inwoners met Wmo *			
hoofdarangement	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Begeleiding individueel laag	1.304	1.336	1.357
Begeleiding individueel hoog	768	831	866
Dagbesteding licht volwassenen	391	397	356
Dagbesteding midden volwassenen	229	225	227
Dagbesteding zwaar volwassenen	122	119	111
Vervoer dagbesteding	37	33	32
Logeren volwassenen	5	6	4
Beschermd wonen volwassenen	300	312	299
Maatschappelijke opvang	48	48	65
Hulp bij huishouden	4.730	4.938	5.112
Collectief vervoer	5.890	5.998	5.839
Rolstoel	1.080	1.077	1.014
Scootmobiel	995	1.057	1.051
Overige vervoervoorziening	376	383	341
Woonvoorziening	1.339	1.383	1.388
Totaal inwoners met Wmo	10.478	10.757	10.728

* In de tabel zijn de unieke inwoners per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners gedurende het jaar. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaar is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

Figuur 5.1

Het overgrote deel van de ondersteuning wordt in natura geleverd (91%). Het aandeel cliënten met een PGB is in alle verstrekte indicaties gestaag verder afgenomen, naar 9% (Figuur 5.2). Dit ondanks dat wij PGB's zien als hét instrument om regie over het eigen leven te nemen. Deze daling lijkt zijn oorzaak te vinden in de volgende redenen.

- De leeftijdsopbouw van het Wmo-bestand: het beheren van een PGB om zorg/hulp in te kopen en aan te sturen vraagt voldoende aanwezigheid van zelfregie. Dit wordt lastiger naarmate men ouder wordt. Het ontzorgen door te kiezen voor Zorg in Natura blijkt aantrekkelijker voor de grootste groep ouderen in de Wmo;
- Toename Omnibuzz: de grootste groep ontvangers van maatwerkvoorzieningen betreft Omnibuzz. Dit is een voorziening die niet in PGB kan worden verstrekt;
- Afname PGB-alfahulp binnen de voorziening hulp bij het huishouden; PGB-alfahulp bevindt zich in een (gedwongen) sterfhuisconstructie als gevolg van regulering door het Rijk. Het kan daarmee niet meer worden toegekend aan nieuwe klanten en neemt enkel nog af. Een regulier-PGB blijkt in de meeste gevallen geen oplossing voor deze groep cliënten. Bijkomend effect hiervan betreft de kostentoeename binnen de uitgaven aan hulp bij het huishouden doordat Hulp bij het Huishouden-ZIN fors duurder is dan PGB-alfahulp.

% inwoners met Wmo ZiN of PGB			
	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
ZiN	89%	90%	91%
PGB	11%	10%	9%
Totaal	100%	100%	100%

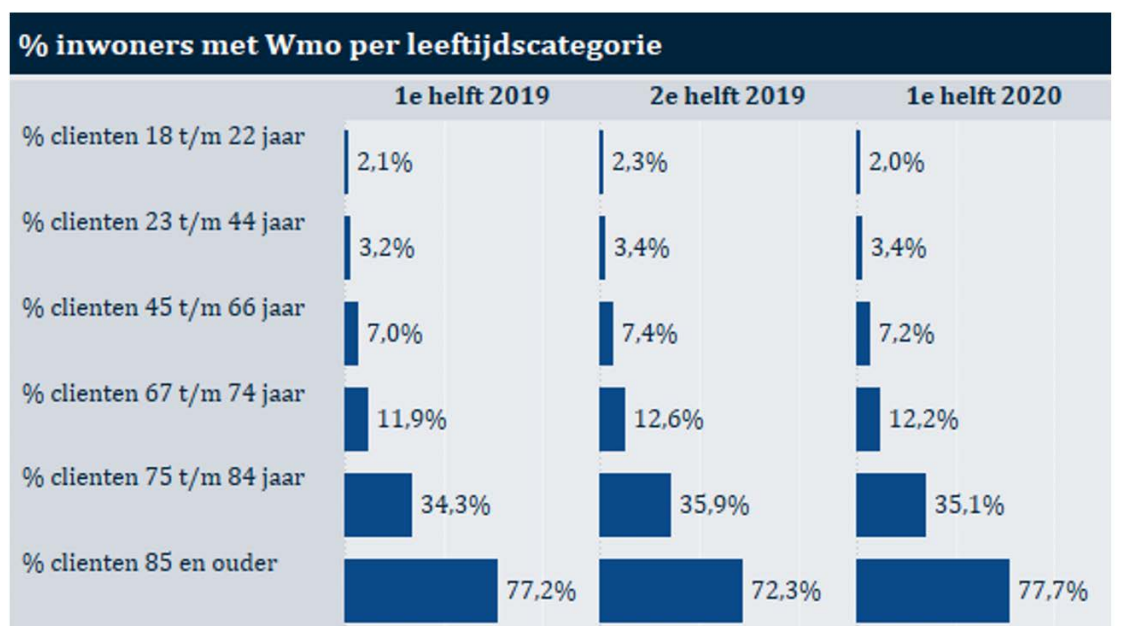
ZiN= Zorg in Natura
PGB = Persoonsgebonden budget

Figuur 5.2

Het percentage inwoners met een Wmo-voorziening is in de eerste helft van 2019 ruim 10% (Figuur 5.3). Als wordt ingezoomd op de verdeling van Wmo-voorzieningen per leeftijdscategorie dan maakt de leeftijdscategorie 85-plussers het meest gebruik van ondersteuning. Dit gebeurt vooral in de vorm van huishoudelijke hulp en/of vervoers-

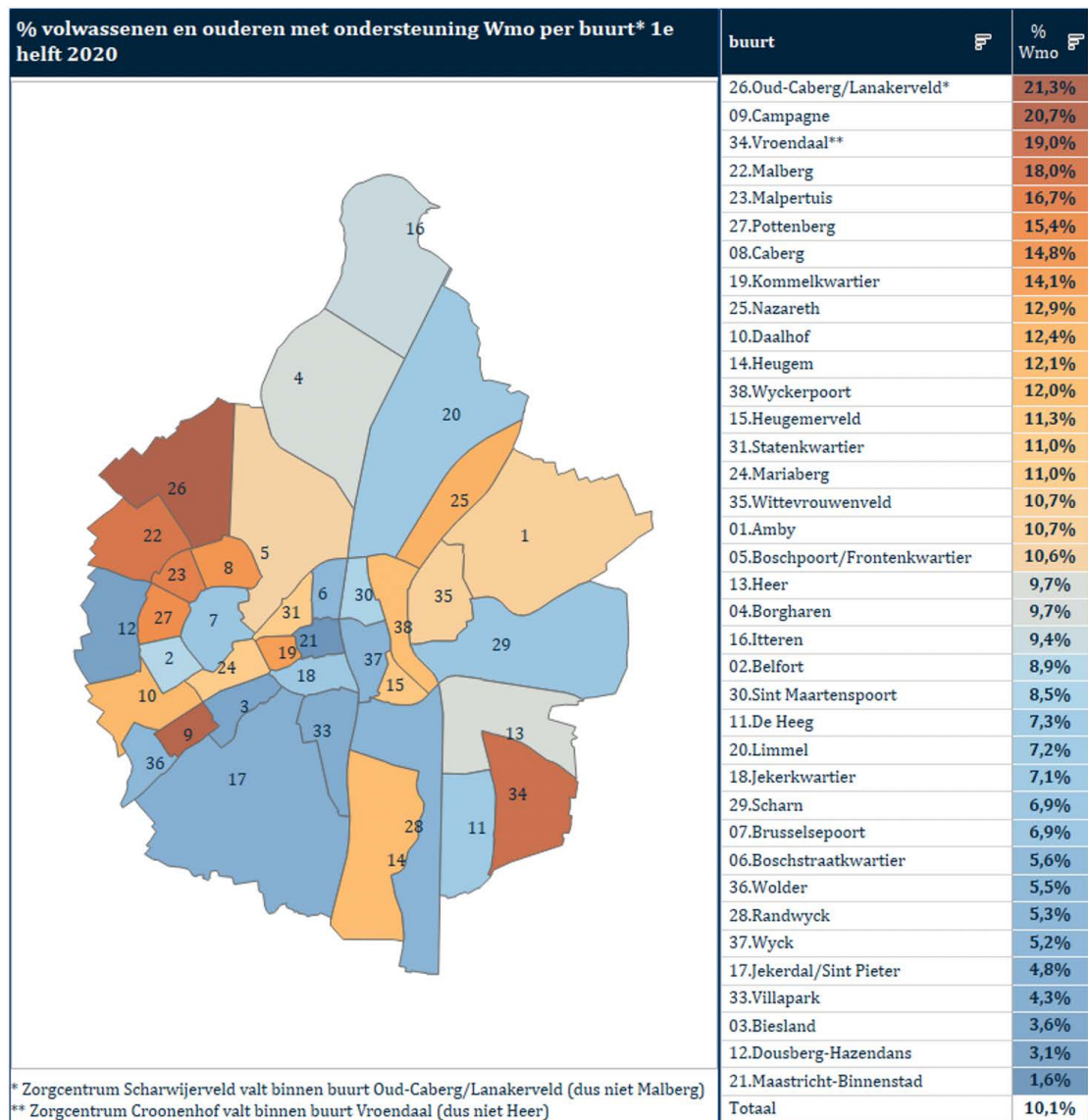
voorzieningen. Door de verdergaande vergrijzing, extramuralisering en de opgave binnen Langer Thuis Wonen is de verwachting dat de behoefte aan ondersteuning op deze terreinen de komende jaren blijft toenemen en de problematiek zwaarder wordt. De voorziening Begeleiding-individueel is daarentegen een voorziening die met name aan 67-minners wordt toegekend, meestal als gevolg van psychische/psychosociale problematiek.

% inwoners gemeente met ondersteuning Wmo			
	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Maastricht	9,8%	10,1%	10,1%

Figuur 5.3

Het percentage inwoners met Wmo ondersteuning is in figuur 5.4 op buurtniveau inzichtelijk gemaakt. Het aandeel inwoners met een Wmo ondersteuning is het hoogst in Oud-Caberg/Lanakerveld, Campagne, Vroendaal en Malberg.

Figuur 5.4

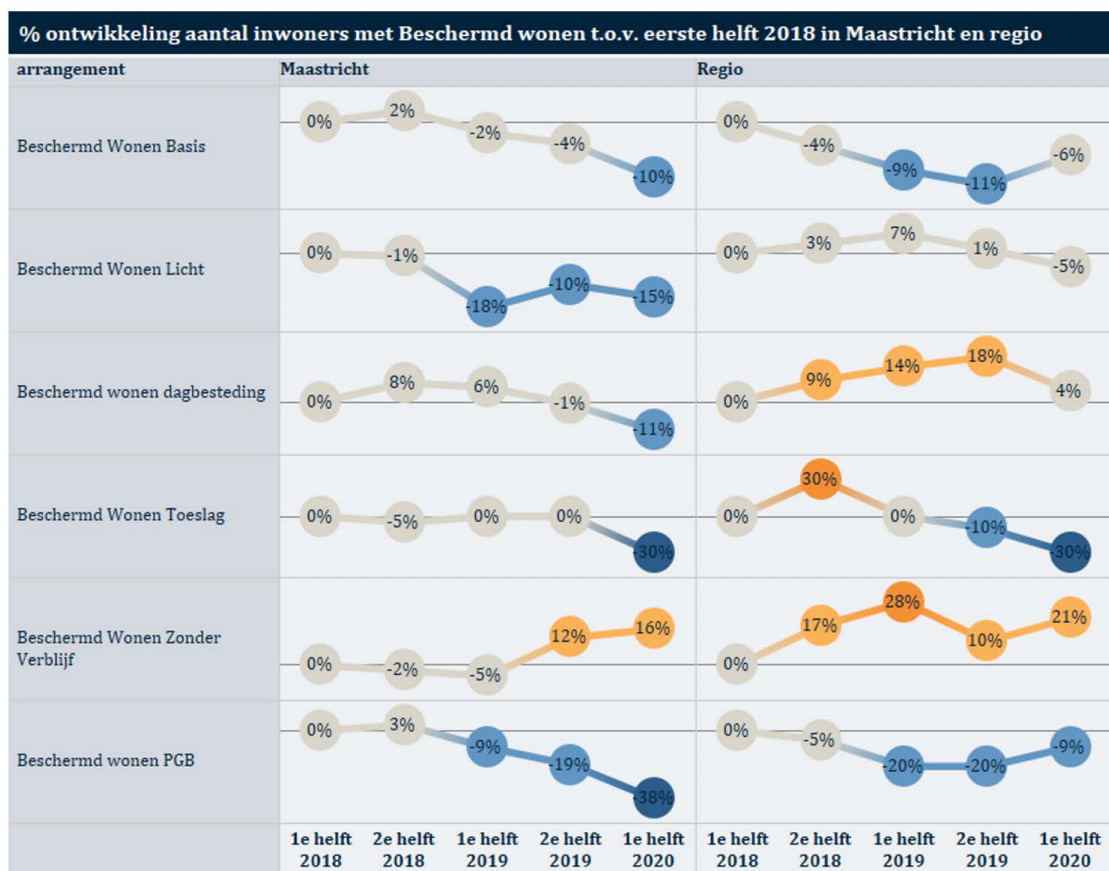
5.2 Beschermd Wonen

Beschermd Wonen is een voorziening voor volwassenen met psychiatrische of psychosociale problematiek die tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen. Maastricht is tot 2021 centrumgemeente voor de regio's Maastricht-Heuvelland en de Westelijke Mijnstreek (10 gemeenten). Maastricht blijft tot 2022 centrumgemeente. De ontvlechting met de Westelijke Mijnstreek is met 1 jaar uitgesteld.

Het aantal cliënten in Beschermd Wonen in Maastricht is nagenoeg hetzelfde als in 2019 (Figuur 5.5).

Aantal inwoners met Beschermd Wonen Maastricht en Regio**						
arrangement	Maastricht			Regio		
	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Beschermd Wonen Basis	100	98	92	107	104	110
Beschermd Wonen Licht	95	104	99	160	152	143
Beschermd Wonen Toeslag	20	20	14	10	9	7
Beschermd wonen dagbesteding	111	104	93	107	111	98
Beschermd Wonen Zonder Verblijf	79	93	96	74	64	70
Beschermd wonen PGB	29	26	20	45	45	51
Totaal*	300	312	299	374	345	353

* In de tabel zijn de unieke inwoners per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners gedurende het jaar. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaar is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.
 ** Regio betreft de Beschermd Wonen regio (Heuvelland gemeenten en de gemeenten Westelijke Mijnstreek).

Figuur 5.5

5.3 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep

Normaliter zou tijdens het verschijnen van deze monitor het cliëntervaringsonderzoek (CEO) over 2019 gereed zijn. Het bleek echter niet gewenst om dit onderzoek in het voorjaar van 2020 in gang te zetten. Daarom is het CEO Wmo 2019 vervallen.

Veel personen laten zich namelijk ondersteunen bij het invullen van de vragenlijst door mantelzorgers, vrijwilligers en zorgverleners. Dergelijke ondersteuning was in het voorjaar veel minder beschikbaar hetgeen een effect zou hebben gehad op het aantal reacties. Daarnaast zou de coronaperiode en het effect daarvan op de dienstverlening, de klantervaring erg kleuren, zelfs als de onderzoeksperiode 2019 betreft toen de corona-uitbraak nog geen feit was. Deze omstandigheden zorgden ervoor dat de betrouwbaarheid en het nut van het onderzoek onder druk staan

Klachten, bezwaar en beroep

Er zijn in 2020 tot nu toe 5 klachten geregistreerd. In 4 gevallen heeft de indiener van de klacht na bemiddeling afgezien van verdere behandeling (Figuur 5.6):

Klachten	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Gegronnd	0	0	0
Deels gegronnd	0	0	0
Ongegronnd	0	0	0
Niet in behandeling genomen	0	2	0
Geen uitspraak over gedaan	0	0	1
Na bemiddeling afgezien van verder behandeling	1	5	4
Ingetrokken klachten	0	1	0
Doorverwezen klachten	0	0	0
Totaal geregistreerde klachten	1	8	5
% gegronnd	0%	0%	0%

Figuur 5.6

Er zijn in 2020 28 bezwaarschriften (Figuur 5.7), waarvan 39% gegronnd.

Besloten bezwaarschriften	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Gegronnd	12	8	11
Deels gegronnd	0	2	1
Ongegronnd	12	13	6
Niet ontvankelijk	2	5	4
Ingetrokken	12	8	6
Totaal	38	36	28
% gegronnd/totaal	32%	22%	39%

Figuur 5.7

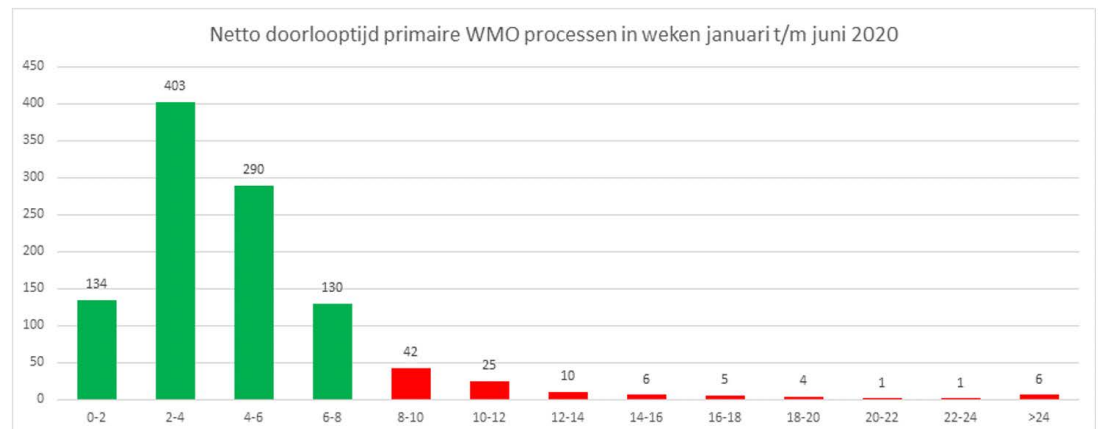
In 2020 werden tot zover 2 beroepszaken besloten waarvan 1 ongegrond en 1 is ingetrokken (figuur 5.8).

Besloten beroepszaken	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Gegrond	2	1	0
Deels gegrond	0	0	0
Ongegrond	0	1	1
Niet ontvankelijk	0	0	0
Ingetrokken	2	0	1
Totaal	4	2	2
% gegrond/totaal	50%	50%	0%

Figuur 5.8

5.4 Doorlooptijden Wmo

Op verzoek van de gemeenteraad rapporteren we vanaf 2019 over de doorlooptijden. We geven aan in hoeveel gevallen - aantal en procentueel - de toegestane wettelijke termijn van 8 weken is overschreden.

Netto* doorlooptijden aanvragen en hercontroles Wmo in 2020	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	eindtotaal
Gemiddelde doorlooptijd in dagen (max. 56 dagen)	40	33	33	27	29	26	31
Gemiddelde doorlooptijd in weken (max. 8 weken)	6	5	5	4	4	4	4
Aantal primaire processen Wmo	310	186	242	101	95	123	1057

Figuur 5.9

Uit bovenstaande tabellen kan geconcludeerd worden dat van de 1057 afgehandelde primaire processen (intakes/meldingen (max. afhandelingstermijn 6 weken) waar een aanvraag uit volgt (max. afhandelingstermijn 2 weken) (= samen 8 weken) 957 aanvragen ofwel 91% tijdig en 9% niet tijdig is afgehandeld. Dit betekent dat de tijdigheid exact gelijk is gebleven t.o.v. de 2e helft 2019.

5.5 Financiën Wmo

Jaarbedragen in mln.	Realisatie			Prognose 2020			Prognose 2020 -/ realisatie 2019 (€)
	2017	2018	2019	Positief	Neutraal	Negatief	
Beschermd Wonen ZiN*	25,9	24,6	25,0	25,7	25,8	25,9	0,9
Beschermd Wonen ZiN - incidenteel**	0,5	-0,9	-0,7	-0,3	-0,2	-0,2	0,5
Beschermd Wonen PGB***	3,3	3,1	2,7	2,7	2,7	2,7	0,0
Begeleiding ZiN*	10,7	12,9	15,8	15,9	16,0	16,2	0,3
Begeleiding ZiN - incidenteel**	-0,7	-0,3	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,1
Begeleiding PGB***	2,0	1,9	1,7	1,7	1,7	1,7	0,0
Mantelzorgcompliment en inkomensvoorziening	1,4	1,5	1,8	1,0	1,1	1,2	-0,7
Cliëntondersteuning MEE	1,1	1,5	1,2	1,2	1,2	1,2	0,1
Uitvoeringskosten	0,9	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	0,1
Innovatie		0,1	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2
Lasten Wmo begeleiding en beschermd wonen	45,1	45,8	48,6	49,7	50,0	50,4	1,5
Budget Wmo begeleiding en beschermd wonen	42,3	48,3	51,6	49,8	49,8	49,8	-1,8
Resultaat Wmo begeleiding en beschermd wonen	-2,8	2,5	3,0	0,2	-0,2	-0,6	-3,2
Hulp bij huishouden	10,4	10,6	12,5	14,4	14,8	15,2	2,3
Rolstoelen	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,0
Vervoersvoorzieningen collectief	3,1	3,2	3,0	2,4	2,5	2,7	-0,5
Vervoersvoorzieningen individueel	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,1
Woonvoorzieningen	1,1	1,1	1,7	1,3	1,5	1,7	-0,2
Algemene voorzieningen	0,3	0,5	1,0	1,3	1,3	1,3	0,2
Uitvoeringskosten	3,1	3,3	3,6	4,0	4,0	4,0	0,5
Lasten Wmo overige individuele voorzieningen	19,5	20,2	23,3	25,0	25,7	26,5	2,4
Budget Wmo overige individuele voorzieningen	18,2	20,3	20,6	23,9	23,9	23,9	3,3
Resultaat Wmo overige individuele voorzieningen	-1,3	0,1	-2,7	-1,0	-1,8	-2,6	0,9
Lasten Wmo totaal	64,6	66,0	71,9	74,6	75,8	76,9	3,9
Budget Wmo totaal	60,5	68,6	72,2	73,8	73,8	73,8	1,6
Resultaat Wmo totaal	-4,1	2,6	0,3	-0,9	-2,0	-3,1	-2,3

Figuur 5.10

* Inclusief eigen bijdragen.

** Betreft het resultaat afwikkeling voorgaande jaren en terugontvangsten naar aanleiding van rechtmatigheids-onderzoeken. Het gaat hier niet om baten, maar om een voordeel op de lasten (vrijval nog te betalen, terugontvangen gelden voorgaande jaren, etc)

*** Bij de prognose PGB is rekening gehouden met non-gebruik (cliënt benut het PGB niet volledig).

Als onderdeel van het noodplan jeugd zijn zowel voor jeugd als WMO zijn een aantal processtappen doorlopen om tot een verbetering van de prognose te komen. Een van deze stappen is het prognosticeren van de kostenontwikkeling op basis van een positief, neutraal en negatief scenario op basis van trendanalyses, vervolgens gespiegeld en bijgesteld middels afstemming met toegang, beleid en budgetcoördinatoren. Deze verschillende scenario's ziet u in bovenstaand overzicht terug. In de kolom prognose 2020 versus realisatie 2019 en de verdere toelichting gaan we uit van neutraal scenario.

De belangrijkste constatering is dat bij WMO de uitgaven blijven stijgen. Dit geldt met name bij de dienstverlening hulp bij het huishouden en begeleiding. Betreffende de ontwikkeling WMO Begeleiding, Beschermd Wonen en WMO oud volgt hieronder een nadere weergave van de ontwikkeling en de scenario's.

Bij WMO-begeleiding is in 2020 enerzijds een tariefskorting doorgevoerd, anderzijds is er meerjarig een stijgende trend in het cliëntvolume zichtbaar welke zich doorvertaalt in de prognoses. De reden van deze volumestijgingen zijn divers. De invoering van de Wmo2015 ging gepaard met de *extramuralisering* van langdurige zorg/GGZ (Stelselwijziging ZvW/Wmo/Wlz). Het langer thuis wonen zorgt ervoor dat de Wmo populatie sinds 2015 groeit en de problematiek ervan zwaarder wordt. Dit heeft tot gevolg dat er meer behoefte is aan ondersteuning. Een deel van de toename is hieraan toe te schrijven. Op weg naar het 'veranderplan' worden de hoge aantallen geanalyseerd en kijken we hoe we vanuit onze gemeentelijke toegangsrol meer regie kunnen nemen.

Daarbij geldt ook dat, op basis van de huidige inkoopafspraken, aanbieders op dit moment nauwelijks prikkels hebben om het aantal cliënten en/of de omvang van het ingezette arrangement af te bouwen. Voor het arrangement begeleiding is objectivering van de begeleidingsbehoefte en bijbehorende omvang belangrijk. Ook in deze geldt dat we binnen onze gemeentelijke toegangsrol kijken hoe we meer regie kunnen nemen. Bij WMO beschermd wonen is in 2020 enkel een prijsindexatie doorgevoerd in de tarieven, ten gevolge van het etmaalplafond en degressief tarief is er daarnaast geen sprake van grote volumeschommelingen. Daarom liggen de verschillende prognoses-scenario's dan ook dicht bij elkaar.

Bij de dienstverlening huishoudelijke hulp ligt de oorzaak van de stijgende uitgaven deels in de tariefontwikkeling en deels in de volumestijging (aantal cliënten):

- Prijsontwikkeling: Het uurtarief ZIN is de afgelopen jaren fors gestegen als gevolg van de invoering van de nieuwe loonschaal voor huishoudelijke hulpen en de overige cao-ontwikkelingen. Deze worden een op een doorvertaald in de tarieven per uur. De gemeente is hiertoe verplicht op basis van de AMvB reële prijs. Het huidige tarief (€28,66) ligt hierdoor bijna 15% hoger dan dat van 1 januari 2018 (€ 24,97).
- Volumeontwikkeling: De stijging van het aantal cliënten is toe te schrijven aan de extramuralisering van de langdurige zorg (stelselwijziging 2015) waardoor de Wmo-populatie groeit en de problematiek van thuiswonende inwoners zwaarder wordt. Daarnaast draagt het abonnementstarief Wmo ontegenzeggelijk bij aan de toename.

Zowel de tariefstijging, als de ontwikkeling van het cliëntvolume zijn hier het gevolg van Rijksmaatregelen. Gemeenten kunnen dit nauwelijks beïnvloeden. Het Rijk erkent dit en heeft toegezegd deze effecten te compenseren in de accessen.

Een aantal overige WMO oud voorzieningen laat een daling zien ten opzichte van 2019: (1) vervoersvoorzieningen laat een daling zien ten gevolge van een daling van het aantal vervoersbewegingen ten gevolge van COVID-19, (2) woningaanpassingen kent altijd een wat grillig karakter doordat het soms om forse incidentele uitgaven kan gaan en komt na de forse stijging van vorig jaar naar verwachting wat lager uit.

Veilig Thuis

Zuid-Limburg

De monitor van Veilig Thuis is in ontwikkeling. Dat betekent dat naar mate de rol en taken van Veilig Thuis veranderen, de monitor aangepast wordt. In juni 2019 is door het Dagelijks Bestuur van GGD Zuid-Limburg de Beleidsinformatie GIA-keten 2019 vastgesteld (GIA = geweld in afhankelijkheidsrelaties). In de beleidsinformatie is o.a. vastgelegd over welke productie-, prestatie- en samenwerkingsindicatoren op welke wijze en op welk moment wordt gerapporteerd.

6.1 Meldingen en Advies

Veilig Thuis ontvangt meldingen van burgers en professionals. Deze meldingen komen hoofdzakelijk telefonisch binnen. Meldingen van politie vormen een aparte werkstroom. Deze zogenoemde politiemeldingen komen digitaal bij Veilig Thuis binnen. Veilig Thuis werkt daarbij volgens het landelijk handelingsprotocol. Het uitgangspunt hierbij is dat casuïstiek, mits verantwoord, zo snel mogelijk naar het lokale veld wordt doorgezet. Daarbij wordt gebruik gemaakt van zgn. routeertafels waarbij elke casus met alle ketenpartners wordt besproken en wordt verdeeld. In veel gevallen wordt een gezamenlijk huisbezoek afgelegd.

Veilig Thuis geeft ook advies. Dit kan zijn aan burgers, maar vaak ook aan professionals, zoals huisartsen, zorgprofessionals en leerkrachten. Bij een advies is er eenmalig contact tussen een adviesvrager en Veilig Thuis. Dit contact is veelal telefonisch. Wanneer er meermaals contact is tussen een adviesvrager en Veilig Thuis wordt gesproken van een ondersteuningsvraag. Vanaf medio 2020 doet Veilig Thuis Zuid-Limburg mee in een pilot waarbij chatgesprekken ook een ingang vormen om contact op te nemen met Veilig Thuis. Deze extra dienstverlening zal naar verwachting na afloop van de pilot structureel worden. De personele en daarmee financiële consequenties moeten nog onderzocht worden en met het ministerie besproken worden.

Veilig Thuis Zuid-Limburg heeft in 2019 in totaal 4.635 meldingen ontvangen, waarvan 939 uit Maastricht. Daarnaast heeft Veilig Thuis in die periode 3.920 keer advies en ondersteuning gegeven (778 voor Maastricht) In 2020 zien we een daling van 6% van het aantal meldingen in de eerste helft van het jaar. Dat is m.n. in Maastricht het gevolg van een sterke daling van het aantal politiemeldingen in het begin van de COVID-19 pandemie. Het is onduidelijk of deze tendens zich ook in de rest van het jaar voortzet nu de pandemie zich waarschijnlijk tot in 2021 zal doen gelden.

Het aantal adviezen is nagenoeg gelijk gebleven. Wel is als gevolg van de COVID-19 pandemie een daling te zien van het aantal professionals die advies gevraagd hebben en een stijging van het aantal adviesvragen door niet-professionals. Dat laatste kan te maken hebben met een intensieve publiciteitscampagne die in die periode gevoerd is. (Figuur 6.1):

Meldingen en Adviezen:	2018	2019	Prognose 2020 op basis halfjaarcijfers
<i>Meldingen</i>			
Zuid-Limburg	4.197	4.635	4.244
Maastricht	827	939	842
<i>Adviezen</i>			
Zuid-Limburg	3.574	3.920	3.904
Maastricht	543	778	774

Figuur 6.1

Na het aannemen van de melding en de triage (beoordeling van de ernst van de situatie en de acute of structurele onveiligheid), zijn er drie mogelijkheden voor vervolg. De melding kan direct worden afgeschaald naar het lokale veld, Veilig Thuis doet onderzoek, of er wordt een vervolgtraject ingezet. Deze cijfers worden door Veilig Thuis op regionaal niveau gemonitord. Dit levert het volgende beeld op (figuur 6.2):

Triage meldingen 2018:	
Totaal 2018	4.192
Besluit onbekend/ niet geregistreerd	108
Geen vervolg door VT	123
Onderzoek door VT	869
Overgedragen aan derden kort	3.092

Triage meldingen 2019:	
Totaal 2019	4.635
Besluit onbekend/ niet geregistreerd	16
Geen vervolg door VT	271
Onderzoek door VT	1.370
Overgedragen aan derden kort	2.978

Prognose Triage meldingen 2020:	
Op basis halfjaarcijfers	4.244
Besluit onbekend/ niet geregistreerd	0
Geen vervolg door VT	(7%) 280
Onderzoek door VT	(24%) 1.038
Overgedragen aan derden kort	(69%) 2.926

Figuur 6.2

6.2 Prestatie indicatoren

De wetgever vraagt van Veilig Thuis om meldingen binnen 7 dagen te triëren. Daarnaast is de totale doorlooptijd (tien weken voor een onderzoek en de realisatie van het vervolgtraject) een belangrijke prestatie indicator voor Veilig Thuis. Daarop ziet de inspectie toe en hanteert als vuistregel dat het vervolgtraject (na triage) binnen 28 dagen moet worden opgestart.

Veilig Thuis 2018 en 2019	Triage binnen wettelijke termijn 7 dagen 2018 (%):	Triage binnen wettelijke termijn 7 dagen 2019 (%):	Triage binnen wettelijke termijn 7 dagen 2019 (%):
januari	96	94	88
februari	98	92	86
maart	91	92	90
april	95	85	83
mei	92	84	54
juni	94	87	56
juli	94	90	
augustus	95	91	
september	93	84	
oktober	90	83	
november	94	87	
december	89	78	

Figuur 6.3

Veilig Thuis geeft aan dat bovenstaande percentages (Figuur 6.3) een enigszins vertekend beeld geven: het percentage meldingen waarover op tijd een besluit wordt genomen is feitelijk hoger dan de registratie presenteert. Het besluit zelf wordt namelijk vaak al op de eerstvolgende werkdag genomen, maar administratief later verwerkt vanwege prioritering van werkzaamheden. Ook wordt bij spoedeisende situaties altijd onmiddellijk actie ondernemen en dus niet gewacht op de triage of de verwerking daarvan. In 2020 is verder duidelijk de invloed van de COVID-19 pandemie zichtbaar in de stagnering van de uitvoering/ triage mede als gevolg van het aanpassen van de werkwijze van ketenpartners

6.3 Interpretatie

De (landelijke) verwachting in de GIA-keten was dat het aantal meldingen n.a.v. de aanscherping van de meldcode en de aandacht door landelijke campagnes blijft stijgen. Het Limburgs beeld bevestigt dit, omdat ook hier de meldingen blijven toenemen. Alle zeilen zullen moeten worden bijgezet om de primaire dienstverlening van Veilig Thuis én de lokale teams effectief te kunnen blijven uitvoeren. Deze situatie is sinds 2018 niet veranderd.

De situatie in 2020 geeft een sterk vertekend beeld door de invloed van de COVID-19 pandemie die geleid heeft tot een daling van het aantal meldingen van gemiddeld 6% op Zuid-Limburgse schaal. Voor Maastricht-Heuvelland ligt die daling nog hoger. Het is onduidelijk of deze tendens zich zal voortzetten in de rest van 2020 met het voortduren van de pandemie.

Door de structurele toename van het aantal meldingen en adviezen tot en met medio 2020 worden Veilig Thuis en de gemeentelijke teams geconfronteerd met een toenemende werkdruk. Hierdoor lopen wachttijden bij Veilig Thuis op. Ook ontstaan achterstanden bij de lokale teams. Deels doordat er netto meer meldingen binnenkomen, de meldingen steeds complexer worden en deels ook omdat de samenwerking in de keten beter gaat functioneren zodat snellere doorstroming van Veilig Thuis naar lokale teams gerealiseerd wordt. In 2020 is de ruimte die ontstaan is door de daling van het aantal meldingen gebruikt om achterstanden in te lopen.

Dat er op enig moment geen werkvoorraden bij Veilig Thuis zouden zijn is dan ook een illusie, de organisatie kampt structureel met een groeiend aantal meldingen en adviezen en loopt dus als het ware steeds achter de feiten aan. In 2019 is de leiding van Veilig Thuis vernieuwd en dit heeft geleid tot een forse investering in kwaliteit van personeel, werkprocessen en samenwerkingsverbanden waardoor nu de werkload binnen de beschikbare bezetting en budgetten gehaald kan worden. De positieve ontwikkeling die begin 2019 als gesignaleerd werd in de vorm van de samenwerking door middel van routeertafels heeft zijn vruchten afgeworpen. Partijen nemen steeds eerder in het proces bij Veilig Thuis deel aan overleg en samenwerking.

De triage vindt inmiddels in meer dan 85% van de gevallen plaats binnen de daarvoor geldende termijn van 7 dagen. De afronding van de behandelprocessen binnen de daarvoor geldende termijn vragen wel nog aandacht.

In verband met de nog steeds stijgende aantallen meldingen en adviezen, is eind 2019 door de binnen de GR GGD Zuid-Limburg samenwerkende gemeenten, een noodklok-brief naar de minister van VWS gestuurd. Dit heeft onder meer geleid tot een landelijk onderzoek door VWS, J&V, VNG en de landelijke Veilig Thuis organisatie, naar de stijging van het aantal meldingen en adviezen in de 26 Veilig Thuis regio's. Tegelijkertijd is het ministerie gestart met een aantal pilots gericht op versnelling van de jeugdzorgketen, het gaat daarbij met name om de onderzoeksfase na de triage.

Naar aanleiding van het onderzoek naar de stijging van het aantal meldingen en adviezen heeft de minister besloten met ingang van 2020 structureel extra budget beschikbaar te stellen voor Veilig Thuis.

Concluderend kan gesteld worden dat Veilig Thuis aan haar opdracht voldoet binnen de daarvoor gestelde kaders.

Participatiewet

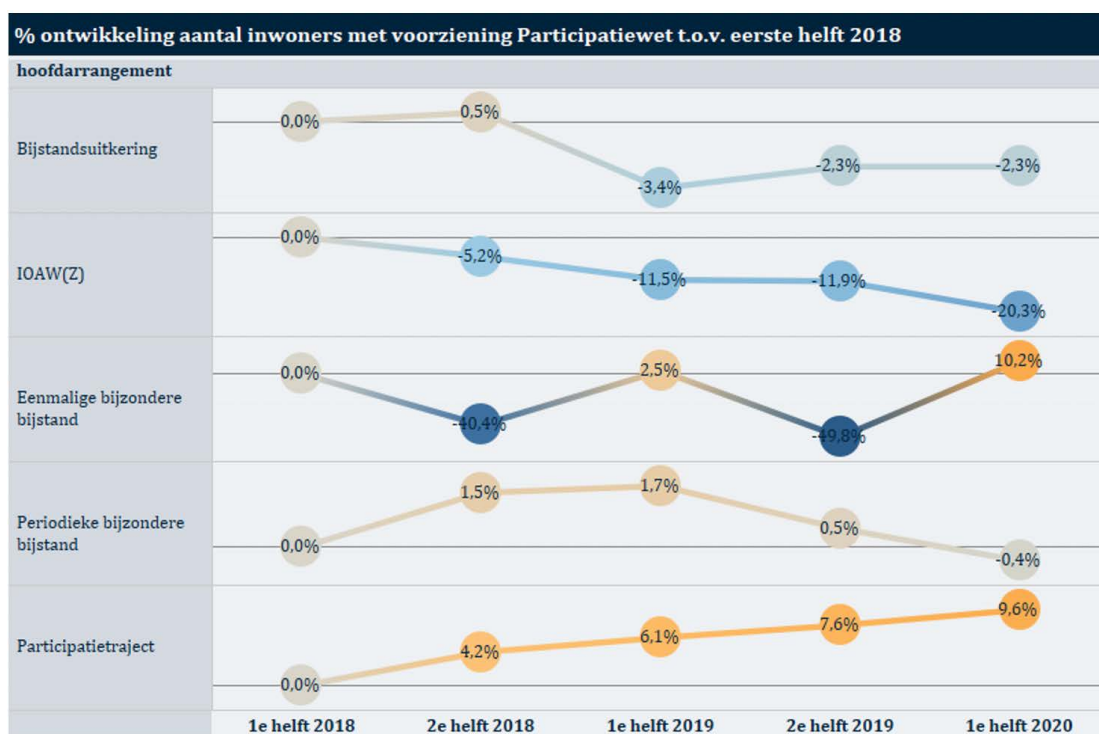
7.1 Participatiewet totaal

In de eerste helft van 2020 deden 7.930 inwoners een beroep op ondersteuning vanuit de Participatiewet. De in figuur 7.1 gepresenteerde aantallen zijn cumulatieve aantallen, hoe kortstondig de ondersteuning is geweest en/of hoe klein het financieel belang ook is. Op die manier wordt inzichtelijk hoeveel unieke bewoners van de gemeente Maastricht op enige manier gebruik maken van deze ondersteuning.

Aantal inwoners met voorziening Participatiewet*				
hoofdarrangement	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020	
Bijstandsuitkering	4112	4159	4159	
IOAW(Z)	253	252	228	
Eenmalige bijzondere bijstand	4374	2141	4704	
Periodieke bijzondere bijstand	2197	2172	2153	
Participatietraject	2995	3039	3094	
WSW	927	829	800	
Totaal inwoners met Participatiewet**	7827	7109	7930	

Figuur 7.1

Figuur 7.2 toont de ontwikkelingen van de regelingen ten opzichte van 2018.

Figuur 7.2

TOZO-regeling

In het kader van de corona crisis heeft het Kabinet een aantal maatregelen getroffen om zelfstandig ondernemers financieel te steunen. Een van die maatregelen is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO). De regeling voorziet in een uitkering voor levensonderhoud en in een lening voor bedrijfskapitaal bij liquiditeitsproblemen. Inmiddels is de regeling twee keer verlengd (TOZO 2 en 3), waarbij de voorwaarden zijn aangescherpt.

Onderstaande tabel heeft alleen betrekking op TOZO 1. Door de meer strikte voorwaarden enerzijds en het opheffen van de Lockdown valt het aantal zelfstandigen dat een beroep heeft gedaan op TOZO 2 een stuk lager uit. TOZO 3 gaat 1 oktober 2020 van start dus daar zijn nog geen cijfers van bekend.

Aantal inwoners met TOZO-regeling in 2e kwartaal 2020				
	202004	202005	202006	Totaal 2e kwartaal
TOZO	254	3.613	419	3.646
Totaal inwoners met TOZO	254	3.613	419	3.646

Aantal inwoners met TOZO-regeling in 2e kwartaal 2020 per maand

Figuur 7.3

Samenloop* cliënten met TOZO-regeling met andere voorzieningen Sociaal Domein in 2e kwartaal 2020		
hoofdarrangement	# cliënten	% cliënten met TOZO-regeling
TOZO	3.646	100,00%
Bijstandsuitkering	29	0,80%
Hulp bij huishouden	16	0,44%
Participatietraject	12	0,33%
Begeleiding individueel volw.	11	0,30%
Schuldhelpverlening	10	0,27%
Eenmalige bijzondere bijstand	10	0,27%
Vervoervoorziening	5	0,14%
WSW	4	0,11%
Woonvoorziening	4	0,11%
Periodieke bijzondere bijstand	3	0,08%
Dagbesteding volwassenen	2	0,05%
Collectief vervoer	1	0,03%

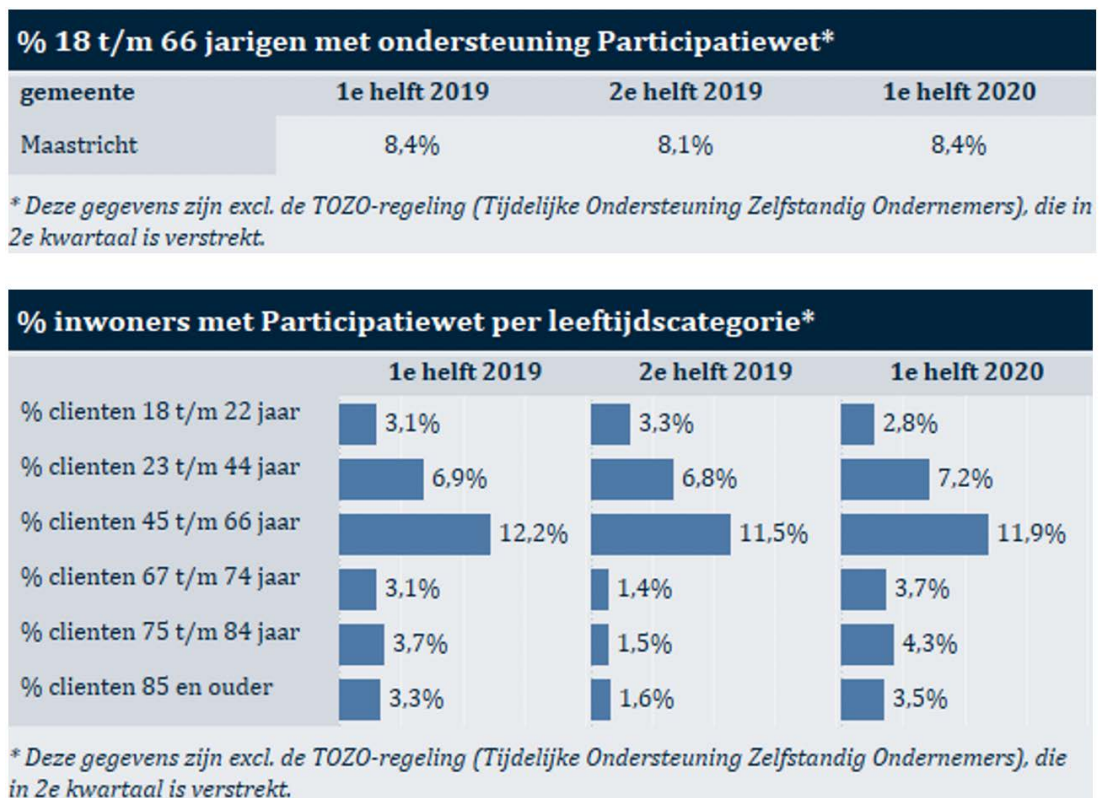
*Weergegeven is hoeveel cliënten met een TOZO-regeling (3.646), daarnaast ook een andere voorziening hadden in het tweede kwartaal 2020. Duidelijk is dat de cliënten met een TOZO-regeling nauwelijks andere voorzieningen hadden.

Figuur 7.4

7.2 Inwoners met ondersteuning vanuit Participatie

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van ondersteuning vanuit de Participatiewet exclusief TOZO is in de eerste helft 2020 procentueel exact gelijk aan die van 2019 (Figuur 7.5).

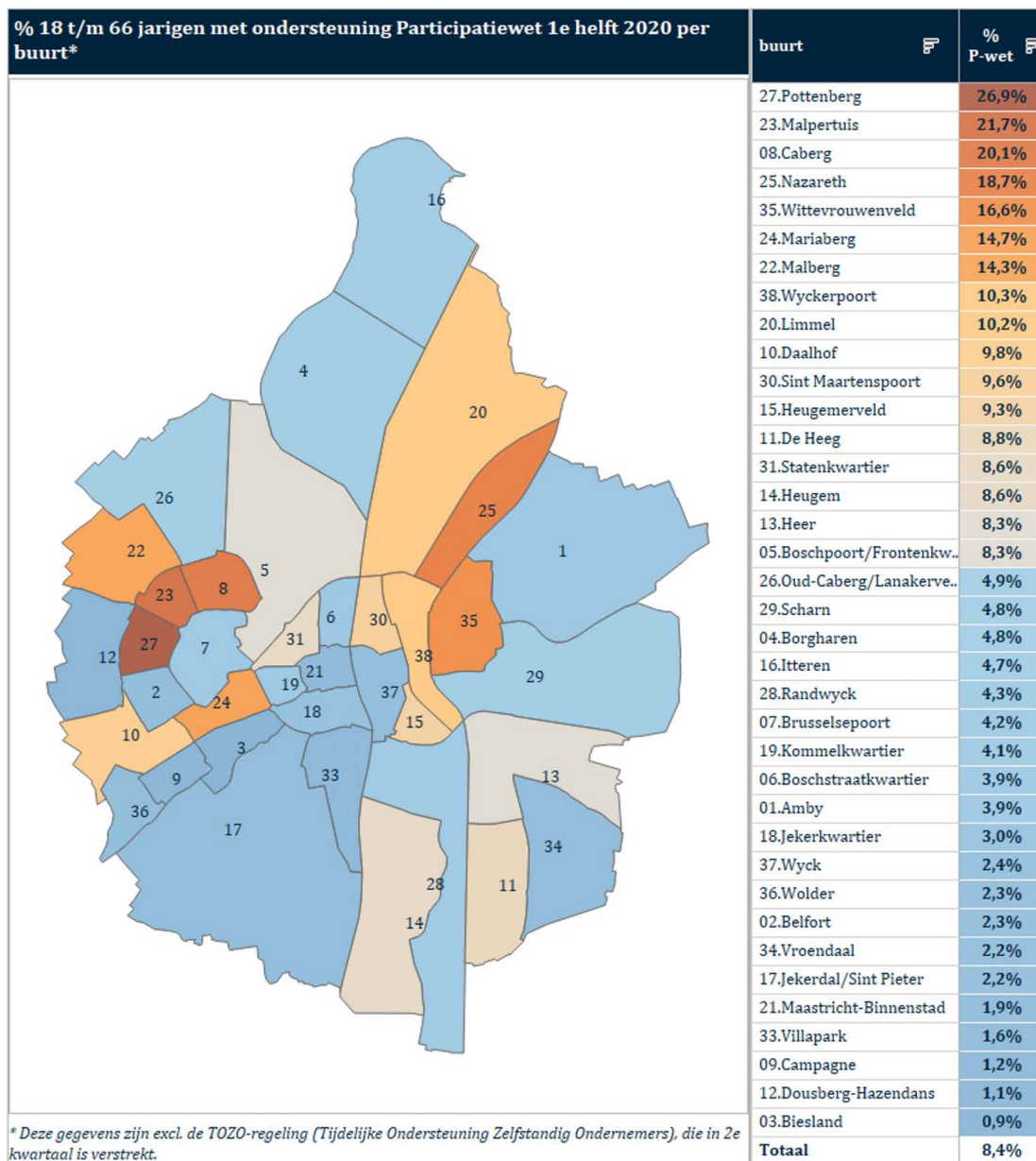
Er zijn geen noemenswaardige verschuivingen waar te nemen binnen de verschillende leeftijdscategorieën. Nog steeds is de groep 45 t/m 66-jarigen de leeftijdsgroep die het meest gebruik maakt van onze gemeentelijke ondersteuning (11,9%). Vermeld moet worden dat in onderstaande tabellen de gevolgen van corona nog niet echt zichtbaar zijn omdat dit pas in het tweede kwartaal.

Figuur 7.5

Het percentage inwoners met ondersteuning uit de Participatiewet is in figuur 7.6 op buurtniveau inzichtelijk gemaakt. Het aandeel inwoners met ondersteuning Participatiewet is het hoogst in Pottenberg, Malpertuis, Caberg, Nazareth en Wittevrouwenveld.

Figuur 7.6

7.3 Levensonderhoud

In voorgaande paragrafen is gekeken naar inwoners en het gebruik van de voorzieningen binnen de Participatiewet. In onderstaande tabel wordt het verloop van het uitkeringsbestand per peildatum getoond. Hier is bij de ontwikkeling uitgegaan van het aantal uitkeringsdossiers, dus niet het aantal inwoners/personen (Figuur 7.7).

Aantal uitkeringen* per maand																		
	201901	201902	201903	201904	201905	201906	201907	201908	201909	201910	201911	201912	202001	202002	202003	202004	202005	202006
BBZ	10	5	7	10	10	9	10	11	11	10	9	9	16	14	16	14	14	14
Bijstandsuit..	3.455	3.482	3.498	3.496	3.497	3.485	3.472	3.443	3.411	3.374	3.385	3.399	3.395	3.393	3.392	3.419	3.475	3.509
IOAW	186	191	189	192	189	181	180	184	179	173	172	173	165	162	158	155	156	154
IOAZ	12	12	12	12	12	11	11	11	11	11	10	9	10	11	12	13	12	12
Totaal uitk..	3.663	3.690	3.705	3.710	3.708	3.686	3.673	3.649	3.612	3.568	3.576	3.590	3.585	3.579	3.577	3.600	3.656	3.688

* Weergegeven is het aantal uitkeringen per maand, dus niet unieke personen (partner is niet meegenomen).
 ** Deze gegevens zijn excl. de TOZO-regeling (Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandig Ondernemers), die in 2e kwartaal is verstrekt.

Figuur 7.7

De coronacrisis, de economische gevolgen en de huidige situatie op de arbeidsmarkt zijn inmiddels duidelijk in bovenstaande cijfers terug te zien. Het uitkeringsbestand loopt in 2020 op als gevolg van een hogere instroom door verlies van werk en een stagnerende uitstroom. Met name werknemers met een tijdelijk c.q. oproepcontract verliezen meteen hun werk. De categorie jongeren in de leeftijd jonger dan 27 jaar raakt op dit moment de coronacrisis relatief hard, dit is de doelgroep die op dit moment voornamelijk instroomt. In absolute aantallen is dat op dit moment nog beperkt. In de eerder getoonde figuur 7.5 hebben we dan ook gezien dat de verschuivingen binnen de verschillende leeftijdscategorieën nog zeer beperkt zijn. Het is daarom nog te vroeg om harde conclusies te trekken omdat de voorspelbaarheid van zowel de instroom als uitstroom op dit moment moeilijk is. Dit is afhankelijk van de economische impact van corona en de gevolgen voor de arbeidsmarkt. Uiteindelijk draait het bij de ontwikkeling van ons uitkeringsbestand om twee zaken: blijft er sprake van een verhoogde instroom of stabiliseert deze en zijn we in staat om deze mensen weer aan het werk te helpen teneinde de uitstroom uit de uitkering te verhogen.

7.4 Werk

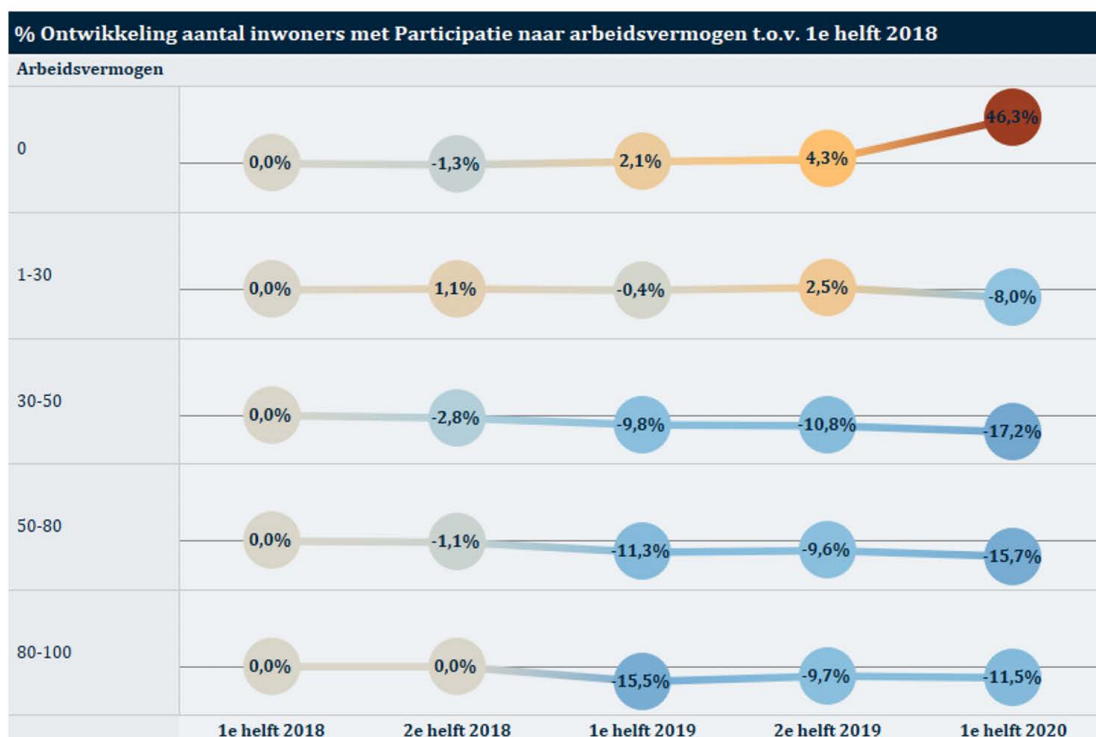
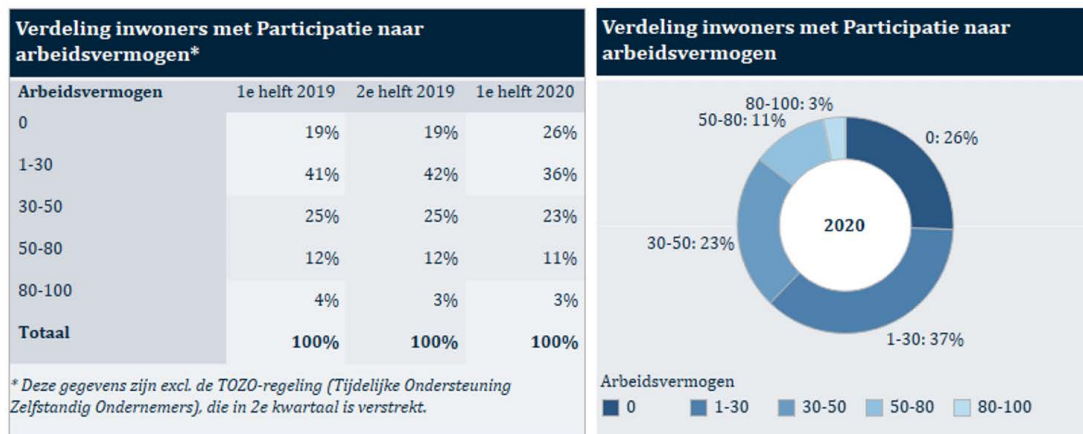
Van alle mensen, die een uitkering voor levensonderhoud ontvangen, wordt de mate van arbeidsvermogen vastgesteld om de afstand tot de arbeidsmarkt te kunnen bepalen. Op die manier kunnen de noodzakelijke interventies bepaald worden. De volgende percentages van arbeidsvermogen zijn bepaald:

80 - 100%	Er is sprake van een zeer hoog arbeidspotentieel en de inwoner kan naar verwachting op korte termijn zelfstandig regulier, ongesubsidieerd werken.
50 - 80%	Er is sprake van een hoog arbeidspotentieel en de inwoner kan zich naar verwachting op korte termijn handhaven in een reguliere werksetting, maar heeft daar nog wel (financiële) ondersteuning bij nodig.
30 - 50%	Er is sprake van een redelijk arbeidspotentieel en de inwoner kan zich naar verwachting (nog) niet staande houden bij een reguliere werkgever en heeft eerst een ontwikkeltraject nodig.
1 - 30%	Er is sprake van een laag ontwikkelpotentieel en de inwoner is naar verwachting op langere termijn, of wellicht duurzaam, aangewezen op een aangepaste werksetting.
0%	Er is sprake van geen arbeidsvermogen.

Figuur 7.8 laat de verdeling zien naar arbeidsvermogen en de ontwikkeling hiervan vanaf 2017.

3% van de cliënten heeft een arbeidsvermogen van 80-100%. Zij zijn redelijk snel naar de arbeidsmarkt te bemiddelen. Dit percentage ligt op dit moment nog steeds stabiel. Ongeveer 86% van het uitkeringsbestand heeft een arbeidsvermogen lager dan 50%. Hiervan is een deel (nog) niet direct richting arbeidsmarkt bemiddelbaar, maar wel met maatschappelijk zinvolle activiteiten bezig (zie onderstaande tabel “overig (vrijwilligerswerk)”). Een deel is ontwikkelbaar, zij het met zware interventies en pas op langere termijn.

Figuur 7.8

In de ontwikkeling van ons bestand in de eerste helft van 2020 zien we helaas dat het aandeel van inwoners met geen arbeidsvermogen (0%) fors toe is genomen. Hier zijn een tweetal verklaringen voor te geven. Mensen die nu vrijkomen op de arbeidsmarkt hebben doorgaans een goede positie en kunnen snel worden doorgeplaatst naar ander werk. De achterblijvers hebben vaak echter meerdere problemen en daardoor een grotere afstand. Dit leidt ertoe dat zij ontheven worden en ingedeeld worden in de 0% categorie. In deze vindt ook een gelijkschakeling met het aantal ontheffingen van de arbeidsverplichting plaats van mensen die al een uitkering ontvingen. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat zij geen arbeidsvermogen hebben, hetgeen leidt tot de getoonde toename. Duidelijk is dat het aantal ontheffingen terug gebracht dient te worden en hiervoor worden de eerste acties uitgezet. Daarnaast is de stijging te verklaren door de acties vanuit het veranderprogramma sociaal domein om te komen tot meer betrouwbare data.

Uit een controleactie bleek dat er cliënten zijn die structureel of tijdelijk zijn ontheven van arbeidsverplichtingen (0% arbeidsvermogen) maar toch geregistreerd stonden in onze systemen met een arbeidsvermogen van 80-100%. Aangezien deze combinatie onmogelijk is, heeft hierop een correctie plaatsgevonden.

Aan re-integratie wordt uitvoering gegeven door toepassing van het drieluik “diagnose-plaatsing-ontwikkeling”. Figuur 7.9 geeft inzicht hoe hier in 2019 en de 1e helft van 2020 invulling aan is gegeven. Met de diagnose worden de mogelijkheden en talenten van de werkzoekende adequaat in beeld gebracht. Hiervoor worden allerlei instrumenten ingezet zoals de praktijkdiagnose, medische en arbeidsdeskundige diagnostiek. Hier wellicht nog ter verduidelijking vermeld dat alle onze vier uitvoeringspartners een rol en taak hierin hebben, alle vanuit hun eigen specifieke opdracht en expertise.

Plaatsingen gebeuren zoveel als mogelijk bij reguliere werkgevers middels ons werkgeversservicepunt Podium24, al of niet gesubsidieerd. Maar ook door Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland worden werkzoekenden geplaatst, in diverse vormen van ‘werken met behoud van uitkering’, als opstap naar een zo regulier mogelijk betaald dienstverband.

Daar waar die weg naar de arbeidsmarkt nog een stap te ver is, worden er – gedurende de plaatsing of daaraan voorafgaand - ontwikkelinstrumenten (zoals scholing of sociale activering) ingezet om de inwoner te helpen verdere stappen in de persoonlijke en professionele ontwikkeling te maken.

In figuur 7.9 wordt inzicht gegeven in de re-integratietrajecten. Toelichting:

- In de 1e helft van 2020 hebben circa 3.100 burgers gebruik gemaakt van een traject of voorziening op vlak van re-integratie. Dit is een stijgende lijn hetgeen betekent dat meer inwoners zijn geactiveerd. Dit in aansluiting op de ambities in het kader van het Uitvoeringsprogramma van het Coalitieakkoord (Optimalisatie ketensamenwerking uitvoering re-integratie / Intensivering door- en uitstroom Participatiewet). In de 1e helft van 2020 wordt de stijging veroorzaakt door toename van het aantal bemiddelingen door werkgeversservicepunt Podium24, van 404 in de eerste helft 2019 naar 476 in de eerste helft 2020.
- Er wordt momenteel geïnvesteerd in de diagnosefase teneinde een beter beeld van de inwoner te krijgen alvorens interventies in te zetten. Hiermee wordt een doelbewustere inzet van re-integratietrajecten en -instrumenten beoogd. Hierdoor is het aandeel diagnosetrajecten met 25% ten opzichte van het totaal aanzienlijk.

Aantal inwoners met participatietraject * en % verdeling participatietrajecten						
arrangement	1e helft 2019		2e helft 2019		1e helft 2020	
	aantal inwoners	%	aantal inwoners	%	aantal inwoners	%
Diagnostiek	801	27%	823	27%	787	25%
Inburgeringstraject	164	5%	157	5%	134	4%
Loonkostensubsidie	167	6%	186	6%	182	6%
Nuggers	51	2%	46	2%	30	1%
Ontwikkeling	914	31%	920	30%	943	30%
Overig (vrijwilligerswerk)	854	29%	825	27%	768	25%
Plaatsing	980	33%	1.027	34%	1.088	35%
Totaal	2.995	100%	3.039	100%	3.094	100%

* In de tabel zijn de unieke inwoners per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners gedurende het jaar. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

Figuur 7.9

In figuur 7.10 zijn de inspanningen weergegeven van ons werkgeversservicepunt Podium24. Het aantal bemiddelingen is ondanks corona toegenomen, in de eerste helft van 2019 waren deze 404 en in 2020 476. Het aantal succesvolle plaatsingen bedroeg 146. Deze stijgende aantallen zijn in lijn met de ambities uit het coalitieakkoord. Opgemerkt moet worden dat de aantallen nog een groot deel (1e kwartaal) vóór corona bevat.

Podium 24 trajecten 1e helft 2020			
Onderdeel	Traject	Aantallen trajecten	Unieke inwoners
Diagnostiek	Loonwaardemetingen	72	
Diagnostiek	Beoordeling jobcoach	8	
Plaatsing	Bemiddelingen Podium24	476	372
Plaatsing	Plaatsingen Podium24	146	144
Plaatsing	Loonkostensubsidies	197	
Plaatsing	Uitstroomsubsidies	7	
Totaal		906	516

Figuur 7.10

7.5 Bijzondere Bijstand

In de eerste helft van 2020 hebben 5.450 unieke personen bijzondere bijstand ontvangen. Waarvan 2.153 burgers periodieke bijzondere bijstand en 4.704 burgers eenmalige bijzondere bijstand. Het totaal aantal inwoners dat gebruik maakt van bijzondere bijstand is gelijk gebleven. (Figuur 7.11).

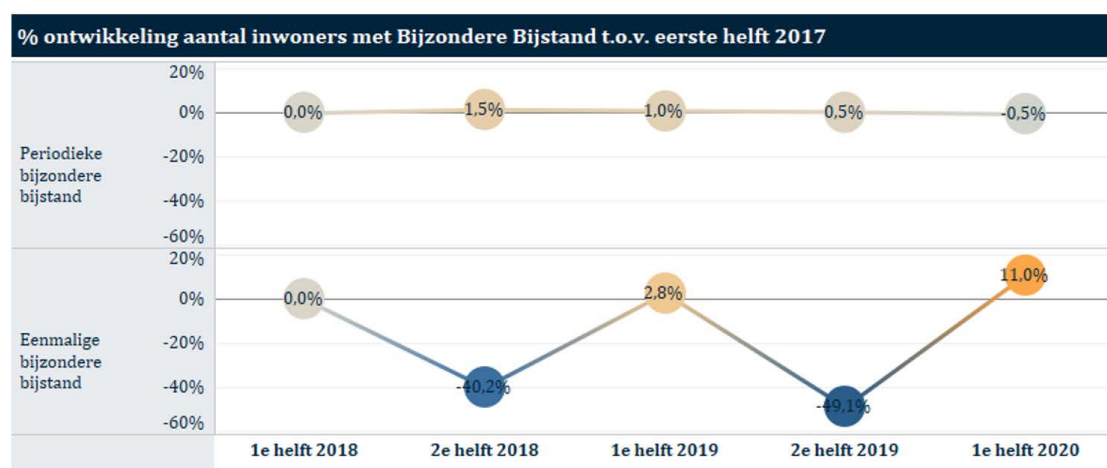
Aantal inwoners met Bijzondere Bijstand*			
maatwerkvoorziening	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Periodieke bijzondere bijstand	2.197	2.172	2.153
Eenmalige bijzondere bijstand	4.374	2.141	4.704
Totaal inwoners met bijzondere bijstand	5.431	3.611	5.455

* In de tabel zijn de unieke inwoners per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners gedurende het jaardeel. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

Figuur 7.11

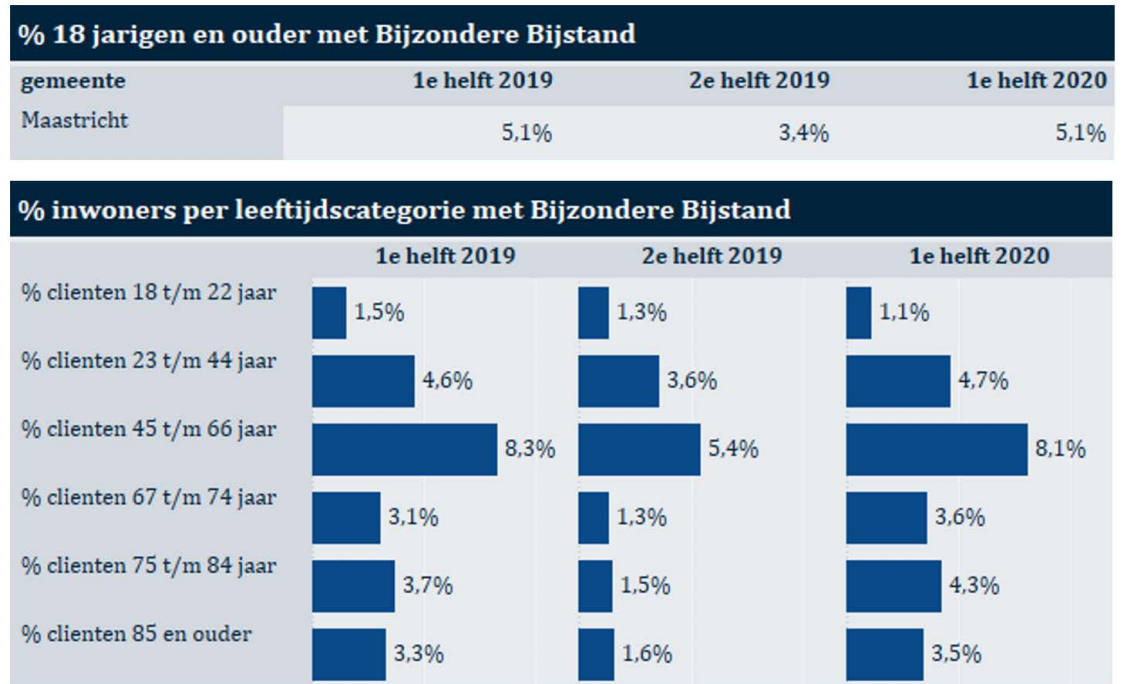
Een groot deel van de verstrekte periodieke bijzondere bijstand heeft betrekking op kosten verbonden aan bewindvoering. Een tweede grote post is de bijzondere bijstand voor jeugdigen jonger dan 21 jaar. Het betreft vooral ondersteuning aan alleenstaande minderjarige statushouders. Een derde grote post betreft de individuele inkomstenstoeslag voor degenen die meer dan 3 jaar een inkomen op bijstandsniveau hebben.

Hoewel het aantal inwoners dat gebruik maakt van bijzondere bijstand stabiel blijft, zien we dat dit met name geldt voor de periodieke bijzondere bijstand. In 2020 zien we dat er meer mensen gebruik hebben gemaakt van eenmalige bijzondere bijstand (Figuur 7.12).

Figuur 7.12

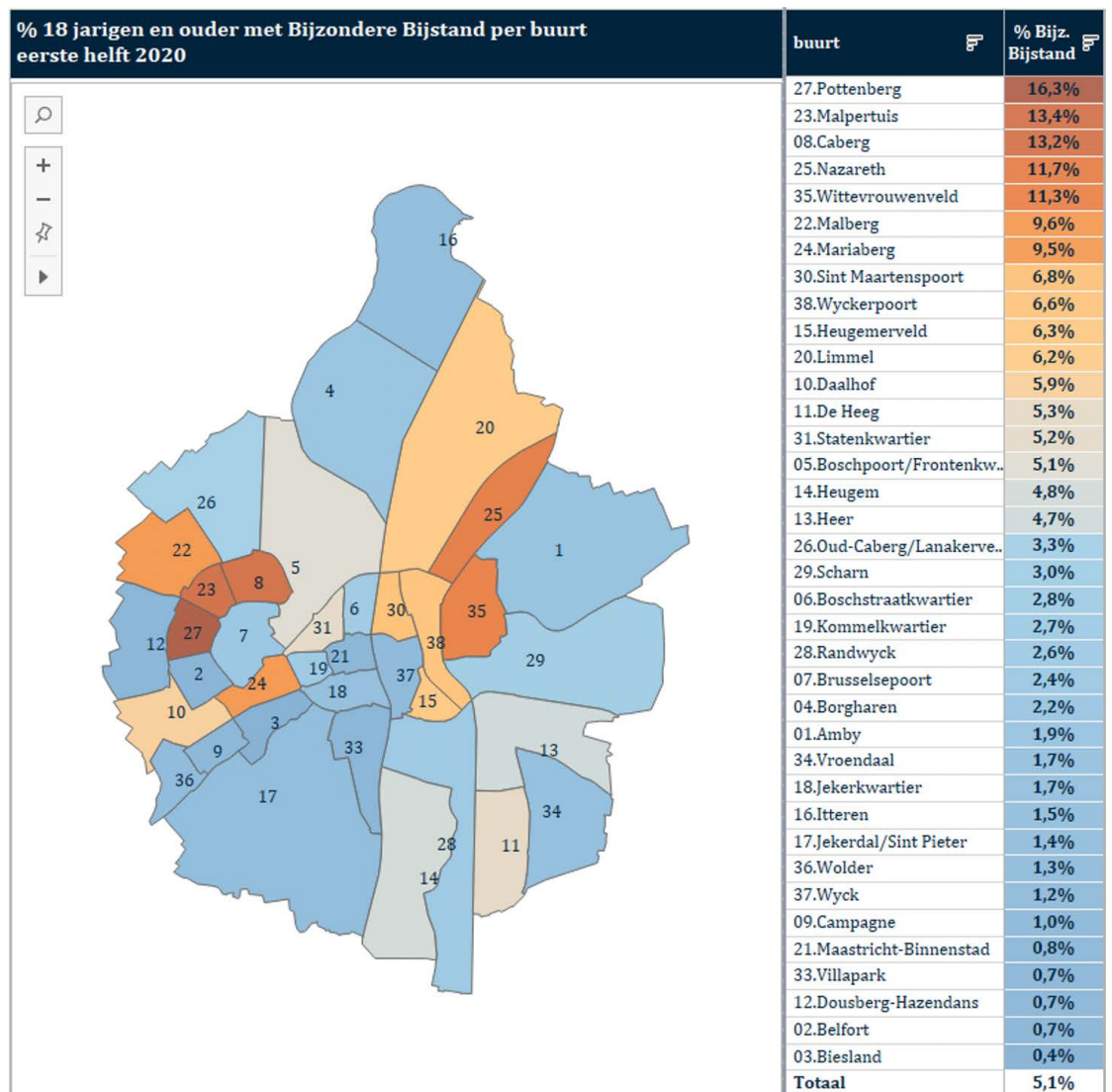
Het percentage burgers ouder dan 18 jaar dat ondersteund wordt vanuit de bijzondere bijstand in de eerste helft van 2020 is gelijk aan dat van het eerste halfjaar van 2019. Een mogelijke verklaring is dat bijzondere bijstand vaak aan het begin van het jaar wordt aangevraagd, voordat corona opspoorde. In de leeftijdscategorie 45 t/m 66 jaar is de ondersteuning procentueel het hoogst (Figuur 7.13).

Figuur 7.13

Het percentage burgers in buurten dat gebruik maakt van ondersteuning via Bijzonder Bijstand is onderstaande overzichtskaart inzichtelijk gemaakt. Circa 5 % van de inwoners van 18 jaar en ouder maakt gebruik van de bijzondere bijstand. In de buurten Nazareth, Wittevrouwenveld, Caberg, Malpertuis en Pottenberg is dit hoger (tussen de 11 % en 16 %) (Figuur 7.14).

Figuur 7.14

7.6 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep

Cliënttevredenheid

Er waren in de eerste helft van 2020 bij SZMH 17 klachten, waarvan 1 gegrond (figuur 7.15):

Klachten	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Gegrond	0	0	1
Deels gegrond	0	1	0
Ongegrond	0	2	0
Niet in behandeling genomen	1	16	3
Geen uitspraak over gedaan	1	1	0
Na bemiddeling afgezien van verder behandeling	9	23	11
Ingetrokken klachten	0	0	0
Doorverwezen klachten	0	0	2
Totaal geregistreerde klachten	11	43	17
% gegrond	0%	0%	6%

Figuur 7.15

57 bezwaarschriften zijn in de eerste helft van 2020 behandeld, aanzienlijk minder dan in de eerste helft van 2019 (94). Een kwart van de bezwaarschriften werd (deels) gegrond verklaard (figuur 7.16):

Besloten bezwaarschriften	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Gegrond	7	16	14
Deels gegrond	3	5	2
Ongegrond	48	56	31
Niet ontvankelijk	9	14	3
Ingetrokken	27	17	7
Totaal	94	108	57
% gegrond/totaal	7%	15%	25%

Figuur 7.16

In 2020 zijn tot nu toe 10 beroepszaken besloten waarvan 1 gegrond werd verklaard (figuur 7.17).

Besloten beroepszaken	1e helft	2e helft	1e helft
	2019	2019	2020
Gegrond	2	4	1
Deels gegrond	0	0	0
Ongegrond	24	13	7
Niet ontvankelijk	3	1	0
Ingetrokken	2	2	2
Totaal	31	20	10
% gegrond/totaal	6%	20%	10%

Figuur 7.17

7.7 Financiën Participatiewet

Het totaalbudget voor de uitvoering van de Participatiewet (het inkomensdeel, het werkdeel en het Wsw-deel samen, maar exclusief bijzondere bijstand) bedraagt afgerond € 83 mln. Voor het uitkeringsgedeelte (het BUIG-budget) is in de gemeentebrede begroting een bedrag opgenomen van € 55,6 mln. Met de huidige stand van zaken is de verwachting dat dit voor 2020 voor een bedrag aan € 54,9 nodig is om de uitkeringen te kunnen betalen (Figuur 7.18)

Jaarbedragen in mln.	Realisatie			Prognose	Prognose 2020 -/-
	2017	2018	2019	2020	Realisatie 2019 (€)
Participatie I-deel	54,1	54,2	52,7	54,9	2,2
Begroting Participatie I-deel	61,0	55,5	55,8	55,6	-0,2
Resultaat Participatie I-deel	6,9	1,3	3,1	0,7	-2,4

Figuur 7.18

Jaarbedragen in mln.	Realisatie			Prognose	Prognose 2020 -/-
	2017	2018	2019	2020	Realisatie 2019 (€)
Participatie (W-deel en Wsw-deel)	28,2	27,3	26,2	23,1	-3,1
Begroting Participatie (W-deel en Wsw-deel)	27,8	27,4	26,3	23,1	-3,2
Resultaat Participatie (W-deel en Wsw-deel)	-0,4	0,1	0,1	0,0	-0,1

Figuur 7.19

Vermeld moet worden dat het hierboven weergegeven Participatiebudget uit twee componenten bestaat namelijk het zogenaamde W-deel (re-integratiedeel) en het Wsw-deel.

Door het slot op de regeling van de Wsw zijn er ieder jaar minder Wsw'ers. Wel dient vermeld te worden dat er vanuit het rijk een Wsw-coronacompensatie komt. Deze verhoging van het budget wordt volledig doorbetaald richting MTB als uitvoerder van deze regeling en ter compensatie van meer kosten en minder opbrengsten. Het re-integratiedeel van het Participatiebudget werkt met budgetplafonds waardoor overschrijding van het budget niet mogelijk is.

In onderstaande figuur 7.20 zijn de budgetten binnen de Participatiewet gesaldeerd.

Jaarbedragen in mln.	Realisatie			Prognose	Prognose 2020 -/-
	2017	2018	2019	2020	Realisatie 2019 (€)
Lasten	54,1	54,2	52,7	54,9	2,2
Begroting	61,0	55,5	55,8	55,6	-0,2
Resultaat	6,9	1,3	3,1	0,7	-2,4
Baten			-62,5	-64,6	-2,1
Begroting			-64,8	-64,8	0,0
Resultaat			-2,3	-0,2	2,1
Resultaat lasten/baten			0,8	0,5	-0,3

Figuur 7.20

Schuldhulpverlening

8.1 Gebruik schuldhulpverlening

Het aantal unieke personen met een schuldhulpverleningstraject (2.087) is in de eerste helft van 2020 gezakt ten opzichte van de vergelijkbare periode in 2020 (Figuur 8.1). Dat heeft te maken met het feit dat vanwege corona de fysieke dienstverlening van KBL tijdelijk niet mogelijk was. KBL heeft wel alternatieve vormen ontwikkeld, via telefonische contact en via beeldbellen. Toch is de nieuwe instroom vanwege corona lager dan in de eerste helft van 2019.

Aantal inwoners schuldhulp per type traject*			
Schuldhulptraject	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Instroom en diagnose	424	406	371
Inkomensbeheer licht	642	689	696
Inkomensbeheer middel	12	9	11
Inkomensbeheer zwaar	106	121	127
Lichte financiële ondersteuning	203	212	109
Duurzame financiële ondersteuning	340	399	315
Kredietverlening	618	575	562
Schuldenaanpak	728	751	796
Preventie	23	16	10
Intern proces	396	402	389
Totaal inwoners met schuldhulp	2.152	2.142	2.087

* In de tabel zijn de unieke inwoners per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners gedurende het jaardeel. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

Figuur 8.1

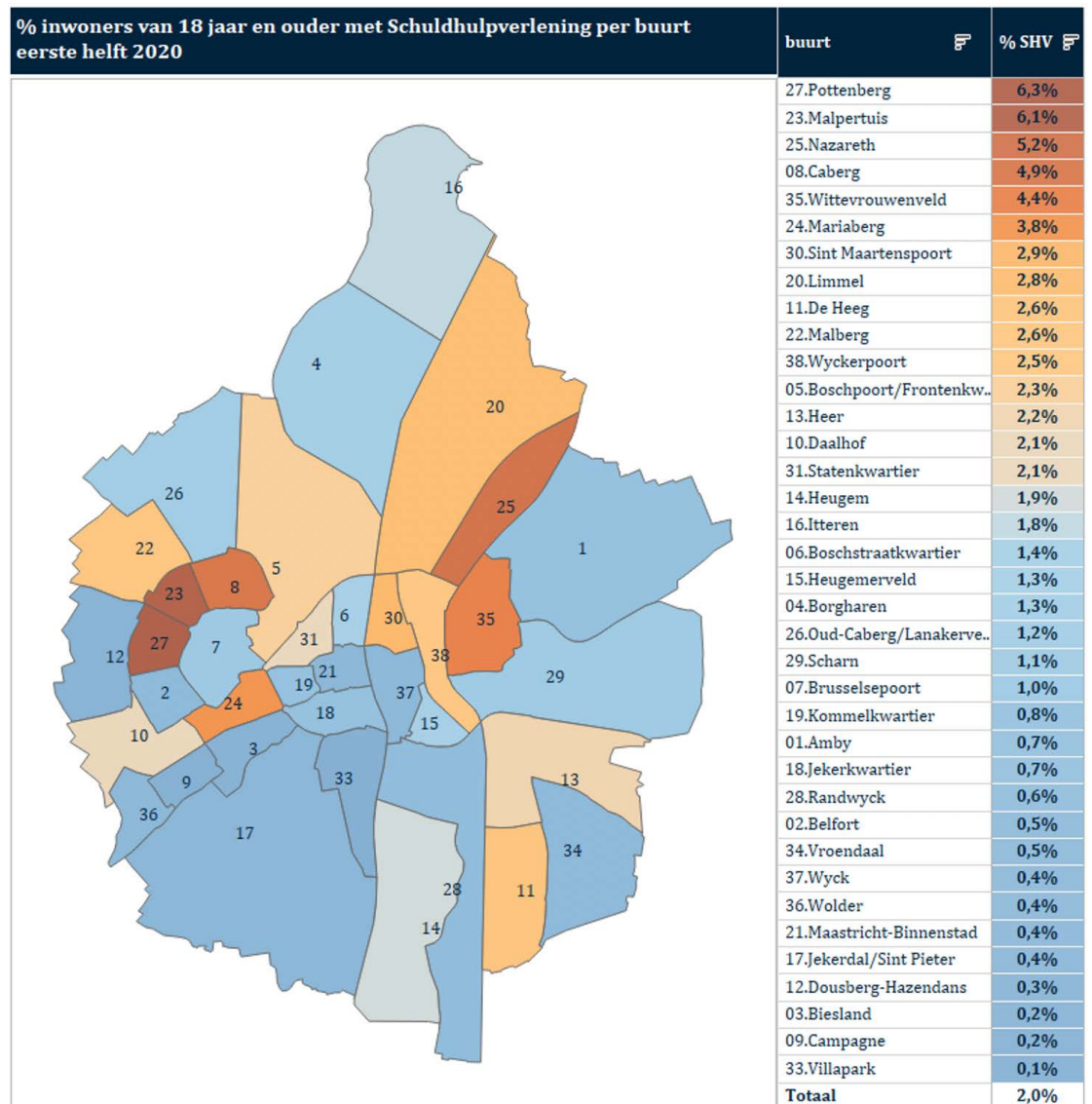
De meeste trajecten vinden plaats in de leeftijdsgroep 23 t/m 66 jaar (Figuur 8.2).

% inwoners van 18 en ouder met Schuldhulpverlening			
gemeente	1e helft 2019	2e helft 2019	1e helft 2020
Maastricht	2,0%	2,0%	2,0%

% inwoners met Schuldhulp per leeftijdscategorie			
	2e helft 2019	1e helft 2019	1e helft 2020
% cliënten 18 t/m 22 jaar	1,1%	1,0%	0,6%
% cliënten 23 t/m 44 jaar	2,9%	2,8%	2,7%
% cliënten 45 t/m 66 jaar	2,7%	2,7%	2,6%
% cliënten 67 t/m 74 jaar	0,8%	0,8%	0,8%
% cliënten 75 t/m 84 jaar	0,4%	0,3%	0,5%
% cliënten 85 en ouder	0,2%	0,2%	0,2%

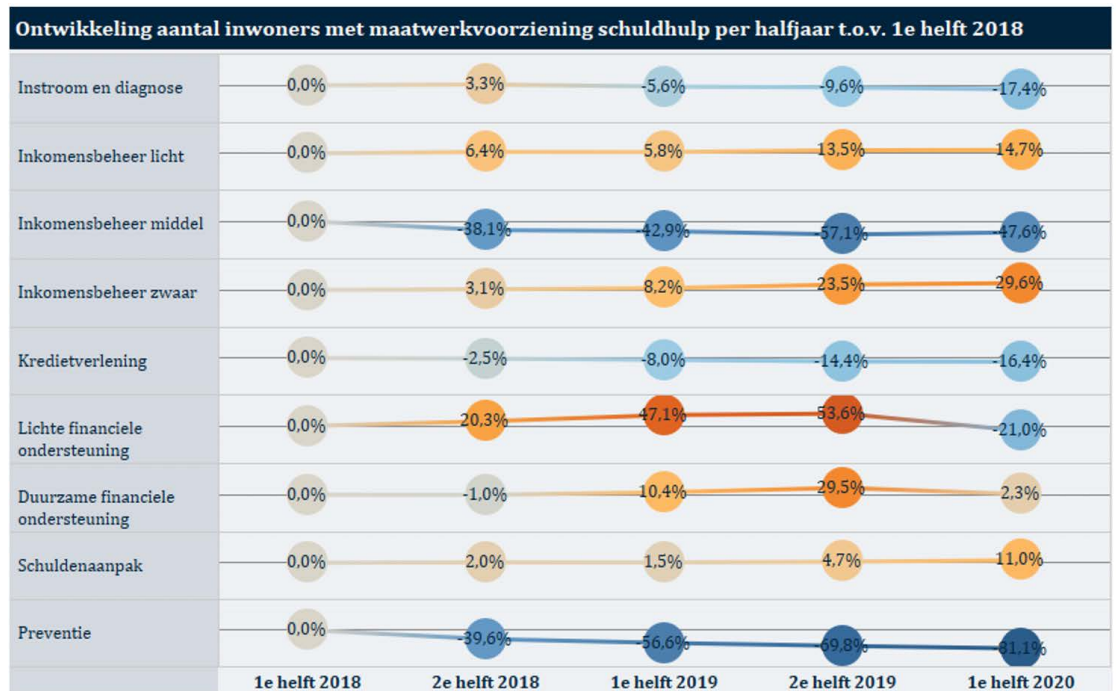
Figuur 8.2

Het percentage burgers met een schuldhulpverleningstraject is in figuur 8.3 op buurtniveau inzichtelijk gemaakt. De wijken Pottenberg, Malpertuis, Caberg, Nazareth en Wittevrouwenveld kennen het hoogste aantal inwoners (18-plussers) met schuldhulpverlening (tussen de 6% en de 4%). Hierin is geen verandering opgetreden ten opzichte van 2019.

Figuur 8.3

De ontwikkeling op het gebied van schuldhulpverlening vanaf 2017 tot de eerste helft van 2020 wordt in de figuur 8.4 getoond.

Figuur 8.4

8.2 Financiën

In het eerste half jaar 2020 heeft KBL € 1.010.500 ontvangen aan voorschotbetalingen ten behoeve van de uitvoering van schuldhulpverlening. Conform afspraak ontvangt KBL 3 maal per jaar een voorschotbetaling en wordt er op het einde van het jaar afgerekend op basis van realisatie. Daarnaast is er € 11.145 betaald vanwege rentecompensatie, is er €34.330,00 betaald vanwege extra bijdrage beschermingsbewind en € 10.830 vanwege bijdrage in Budgetbeheer Maatwerk.